

SADRŽAJ

01 IZLOŽBE

PRVA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA U HRVATSKOJ 2003/2004 GOD. ODRŽANA U BELIŠĆU	2
VII. MEĐUŽUPANIJSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA ĐAKOV 2003	3
6. MEĐUDRŽAVNA I 19. MEĐUGRADSKA IZLOŽBA U IVANCU, IVANEC 02-04. SIJEČNJA 2004.	6
23. MEĐUŽUPANIJSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA ČEPIN, 07. - 09. STUDENI 2003. GODINE	7
PRVA MEĐUŽUPANIJSKA I PRVA MEĐU GRADSKA IZLOŽBA GOLUBOVA I PTICA 1. SPECIJALNA IZLOŽBA POMERANSKIH GUŠANA nOVSKA, 9. -11. SIJEČNJA 2004.GOD.	8
MEĐUNARODNI DAN ZAŠTITE ŽIVOTINJA ZAGREB. 04.10.2003.	11

02 AKTUALNO

85. NACIONALNA IZLOŽBA GOLUBOVA I PERAD NJEMAČKE	12
DALMATINSKE ZIMOVKE - POVRATAK U DOMOVINU	16
CRTICA SA ODRŽANE 12.DRŽAVNE IZLOŽBE U OSIJEKU "SLAVONSKI FRUŠTUK"	18
DESET NAJZASTUPLJENIJIH PASMINA DRŽAVNE IZLOŽBE U OSIJEKU	19

03 HIT VIJESTI

PORTRET MAJSTORA	20
RAZGOVOR S VELIKIM UZGAJIVAČEM AUSTRIJA, TULLN, 08.-09. STUDENI 2003.GOD.	21
SEMINAR ZA SUCE OCJENJIVAČE ENGLESKIH GUŠANA ZAGREB, 26.10.2003.	22
SEMINAR EUROPSKOG SAVEZA, SEBNITZ, 20. I 21. RUJNA 2003. GOD.	23

04 GOLUBARSTVO

BIRMINGENSKI PREVRTAČ	25

05 PERADARSTVO

GLAVNA OBOLJENJA FAZANA	27
PLOVEĆI SPEKTAR	31
POSAVSKOJ KUKMAČI	32
POVIJEST NASTANKA POSAVSKE KUKMASTE KOKOŠI	32
SMOTRA POSAVSKE KUKMASTE KOKOŠI	34

06 KUNIĆARSTVO

TETOVIRANJE KUNIĆA U R HRVATSKOJ	34

KANIBALIZAM	35
BOLESTI KUNIĆA	36

07 PTICE

FIŠER	37
UZGOJ I PREHRANA AGAPORNISA	39

08 OGLASI

OGLASI	40

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Prva izložba malih životinja u Hrvatskoj 2003/4 god. održana u Belišću

Fazani na izložbi u Belišću

Koliko se radujemo toplim danima, toliko se radujemo i nailasku hladnijih zimskih dana jer upravo u to vrijeme udruge počinju s održavanjem svojih izložbi. Radost je veća što se na tim izložbama okupljamo mi uzgajivači kako bismo se družili i razmijenili iskustva stečena u proteklom razdoblju.

Slijedom toga, belišćanska je Udruga organizirala izložbu malih životinja koja je održana 25. i 26. listopada 2003. godine, a sve to naravno, uz pomoć članova iz ostalih udruga koji su se rado odazvali kao izlagači. Posebno ističemo da nam je izložba i uspjela, a prepoznatljiv je i dojmljiv uspjeh koji se ponavlja iz godine u godinu.

Naglašavamo da je na izložbu prijavljeno 684 eksponata od čega je za ocjenjivanje bilo 489 eksponata te ih je 58 proglašeno šampionima. Dio je nagrađen diplomama nagrade Grada te diplomom nagrade organizatora. Tijekom organiziranja izložbe htjeli smo osigurati suce s rejtingom kako bi sve bilo korektno i na zadovoljstvo svih izlagača. U neposrednom razgovoru i druženju isticano je da smo u tome i uspjeli. Suci delegirani od strane Zbora sudaca

Hrvatskog saveza činio je tim u sastavu: Vladimir Pavin, međunarodni sudac, instruktor za golubove, Josip Šimunović, međunarodni sudac za golubove, Kazimir Vujević, međunarodni sudac za perad, Nenad Kovač, savezni sudac za kuniće i Branko Požežanac, savezni sudac za ptice.

Napominjemo da je izložba održana 25. i 26. listopada, umjesto prve subote i nedjelje u studenome, a razlog tomu bio je Dan svih svetih, što su izlagači s razumijevanjem prihvatali. Napominjemo da se belišćanska Udruga ponovno vraća svome terminu, a nadamo se, dragi

izlagači, da će te prihvatiti ustaljeni termin u studenom.

Nastojali smo biti dobri domaćini pa smo organizirali dobru zakusku, pravi slavonski čbanac kojeg je priredio jedan od najboljih kuhara u Hrvatskoj, s titulom trećega u državi, uz bogat bife i, naravno, bogatu tombolu za mještane i djecu koja su se tome najviše radovala. Ponosimo se velikom posjećenošću od otprilike 2 500 posjetitelja.

Slijedeća izložba 2004. godine održavati će se u znaku 120 godišnjice postojanja grada Belišća i naše tvrtke Belišće d.d. Nastojati ćemo pripremiti još bogatiji program s mnogo atrakcija te nastupom tamburaškog sastava.

Dragi kolege uzgajivači, otvorena Vas srca pozivamo da nam se ponovno pridružite i date svoj doprinos kao i do sada, sudjelujući u uspjehu izložbe u Belišću, što ćemo znati cijeniti, a isto tako i uzvratiti.

Ispred udruge za uzgoj i zaštitu malih životinja želim vam sretnu 2004. godinu uz puna gnezda i bogata legla.

Predsjednik Udruge
Boško Beram

Pogled na izložbenu halu

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

VII. MEĐUŽUPANIJSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA ĐAKOVО-2003

Sudac Vlado Biškupić imao je pune ruke posla

Udruga za uzgoj, zaštitu i selekciju malih životinja »Moj ljubimac» iz Đakova i ove je godine organizirala lijepu i kvalitetnu izložbu u prostorijama Đakovačkog DVD-a! Od svog osnutka 1993. god ova udruga ja napornim radom i zalaganjem svojih članova postala jedna od vodećih u Hrvatskoj, a njene izložbe spadaju među najljepše! Dugogodišnji napor rezultirali su organiziranjem 8 izložbe malih životinja! Uz zalaganje samih članova udruge i pomoću brojnih pokrovitelja uspjelo je da se i ove godine organizira izložba malih životinja!

Ove godine je pripala posebna čast da predsjednik izložbe bude gosp. Ivica Žulj!

Izložbu su ocjenjivali delegirani sudeci od strane Saveza! Golubove su sudili: gosp. Večeslav Vostrel međunarodni sudac, gosp. Vladimir Ištvanović međunarodni sudac, gosp. Mijo Holbak međunarodni sudac i instruktor, gosp. Vladimir Pavin međunarodni sudac i instruktor, gosp. Darko Glumac savezni

sudac, gosp. Zlatko Menges Međunarodni sudac i instruktor; za perad: gosp. Franjo Zirn međunarodni sudac; za kuniće: gosp. Dinko Kordić savezni sudac! Sudci su besprskorno bavili svoj zadatok.

Izlagaci iz cijele Hrvatske su izložili svoje eksponate na izložbi te je bilo izloženo 544 goluba, 48 kunića, 54 kaveza peradi i 18 primjeraka ptica! Posebno bi naveo i zahvalio se na izlaganju Udruge

Darko Glumac prilikom ocjenjivanja

"Golub" iz Virovitice, jer je 14. izлагаča dotične udruge izložilo veliki broj primjeraka malih životinja i tako osvojilo 16. šampiona!

Šampionske titule osvojili su sljedeći izlagači:

Golubovi

Rimski golub-Đuro

Bertić, Vinkovci

Mladen

Vračarić, Suhopolje

Mađarski domaći-Mato

Vinarić, Sl. Brod

Košoa-Danijel Belavić, Đakovo

Poljski luks-Josip

Fridrih, Breznica

Njemački izložbeni

Željko Dukić, N. Gradiška

Indijanska Lahora-

Stjepan Babić, Vrpolje

Slavonski gačan-Ivan

Nemet, Đakovačka Satnica

Josip Stanko,

Đakovačka Satnica

Josip Stanko,

Đakovačka Satnica

Florentiner-Mario

Hozzlinger, Vuka

Čirka-Ivan Fijak,

Pitomača

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

King-Eugen Lulić,
Kuševac

Zoran Pakter,
Vukovar
Večeslav Vostrel,
Virovitica

Ivica Horvat, Vukovar
Božo Hozzlingler, Vuka
Pomeranski gušan-
Mirko Liović, Sl. brod
Obrnitokrilni gušan-
Danijel Belavić, Đakovo
Engl. vel. gušan-Branko
Šeić, Bršadin

Mario Puškarić, Vođinci
Ivan Simić, Rušćica
Ivica Marošević, Slatina
Boro Ružić, Bršadin
Đorđe Aleksić,

Suhopolje
Josip Medved, N.

Mikanovci
Ivica Marošević, Slatina
Miroslav
Ključec, Virovitica
Ivan Mijok,
Virovitica
Jadranko
Radočaj, Gornje Bazje
Norvić gušan-Ivica
Žulj, Đakovo
Vorburge-Ivica Žulj,
Đakovo
Engl. Pat. Gušan-
Aleksandar Stolić,

Konzultacije sudaca prije ocjenjivanja

Vukovar
Željko Pečnik,
Đakovo
Aleksandar
Stolić, Vukovar
Brnski gušan-Pavo
Ratković, Sl. Brod
Zvonko
Valentin, Đakovo
Zvonko
Valentin, Đakovo
Dalmatinska zimovka-
Zvonko Šejić, Vrpolje

Željko Ač, Osijek
Saski kaluđerasti-Ivan
Borčić, Đakovo
Njemački dvokapi
bubnjar-Ivan Sekereš,
Đakovo
Kovrđavi golub-Ivan
Sekreš, Đakovo
Paunaš-Mijo Kovčo,
Satnica
Mirko Matić,
Satnica
Željko Šeparac,
Virovitica
Josip Matić,
Đakovo

Pero Carević,
Satnica
Staronjemački galebić-
Mišo Đuđik, Budrovci
Blondineta-Ivica Crčić,
Jarmina
Nizozemski letač-Ivan
Borčić, Đakovo
Južnonjemački letač-
Željko Mandarić,
Vrpolje
Berlinski kratki golub-
Kristijan Beljakov,
Osijek
Staparski letač-Dragan
Janković, Trnava
Budimpeštanski ogledalasti-

Slavonski gačani su tradicionalno prikazivani na izložbi u Đakovu

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Djeca su se radovala izloženim eksponatima

Vlado Jakovac, N. Gradiška

Njemačka opatica-Josip

Marićić, Đakovo

Solnoški letač-Ivan Kavali,
Sl. Brod

Segedinski visokoletač-
Duško Balatinac, Višnjevac
Orijantalni prevrtač-Zoran
Kovačević, Virovitica
Darko Glumac, Virovitica
Damir Lončarić, Virovitica
Antun Farkaš,

Virovitica

Sisački prevrtač-Marija i
Šandor Markoš, Vardarac
Žagrebački prevrtač-Antun
Farkaš, Virovitica
Cmiljko Banović, Virovitica
Brodske prevrtač-Marko
Vukoja, Sl. Brod

Listonoša-Ivica Dukić, N.

Gradiška

Josip Marićić, Đakovo
Miljenko Mijatović,

Đakovo

Darko Čališ,

Đakovo

Branko Duvnjak,

Đakovo

Kunić

Belgijski orijaš-Nenad

Kovač, Osijek

Tomislav Krnić,

Đakovo

Ivica Petak, Semeljci

Orijaški šarac-Damir

Tvorek, Vukovar

Veliko bijelo opaljeni-Darko

Vujčić, Vukovar

Velika činčila-Darko Vujčić,
Vukovar

Novozelandski bijeli-Ivica

Petak, Semeljci

Kastoreks-Dražen Vida,
Antunovac

Zecoliki kunić-Branko

Musić, Osijek

Patuljasti kunić-Miljenko

Mijatović, Đakovo

Plimit rok-Milan Bošnjak,

Virovitica

Hrvatica-Tihomir Vuk,

Virovitica

Kokinkina-Kazimir Vujević,

Osijek

Šabo-Stjepan Rajci, Đakovo

Bantam-Krešimir

Safundžić, Sibinj

Ivana Jarebek, Vukovar

Mirko Bilić, Vinkovci

Vijandota patuljasta-

Miroslav Radović,

Virovitica

Ivan Lebar, Borovo

Patka indijska trkačića-

Duro Jarabek, Vukovar

Patka divlja-Ljiljana Rupić,

Đakovo

Ptice

Grlice-Josip Sporiš, Belišće

Nubijska grlica-Darko

Valentin, Đakovo

Krešimir Bošković

Perad

Brama-Željko Vuk,

Tomašanci

Za njih je izložba bila poseban događaj i radost

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

6. međudržavna i 19. međugradska izložba u Ivancu Ivanec, 02 - 04. siječnja 2004.

U već tradicionalnom terminu, prvog vikenda siječnja, Društvo uzgajivača malih životinja «Fauna» Ivanec organiziralo je svoju 6. međudržavnu i 19. međugradsku izložbu malih životinja. U svom «stalnom izložbenom prostoru» s vrlo maštovitim dekorom, mjesto je našlo 493 životinje, šezdeset i pet izlagača iz sjeverozapadne Hrvatske kao i desetak izlagača iz susjedne Slovenije, koji su tradicionalni gosti «Faune». Najzastupljeniji su bili golubovi s 257 komada, peradi je bilo 95 komada i to izloženih pojedinačno u kavezima, 88 kunića i 53 ptice.

Suci Zbora sudaca Hrvatskog saveza dodijelili su 34 šampionske titule najboljim golubovima, 14 šampionskih titula kunićima, kojih je bilo zaista izvanrednih primjeraka, kod peradi su dodijeljene 12 šampionskih titula te 7 kod ptica. Organizator je također nagradio još 14 izlagača, koji su imali dobro ocijenjene životinje, svojim nagradama. Ono što posebno treba istaknuti je izvanredna posjeta čak 3 000 posjetitelja, što svakako ohrabruje, ali i obvezuje da i naredne godine organiziramo ovakvu i još atraktivniju izložbu u našem gradu. To ćemo sigurna i napraviti, jer to je sigurno i doprinos širenju uzgoja i upoznavanja šire javnosti s našim radom i uzgojem, ali i način da se mladi zainteresiraju za uzgoj životinja.

Učenike su najviše zanimale ptice

Posjeta je bila vrlo dobra sve dane održavanja izložbe

"Ivonjski dedek" i labud "Aldo"

Branko Lončar s pitonom Bobom

Branko Lončar

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

23. međužupanijska izložba malih životinja Čepin, 07. - 09. studeni 2003. godine.

Već tradicionalno, drugog vikenda u studenom Udruga za uzgoj malih životinja «Florentinac» Čepin, organizirala je svoju 23. međužupanijsku izložbu malih životinja. U ne baš prostranom ambijentu, ali s dobrim odazivom izlagača i raznovrsnošću izloženih životinja izložba je privukla uzgajivače iz cijele Slavonije, tako da su organizatori imali odličnu posjećenost sva tri dana održavanja izložbe, a posebno u nedjelju kad se održavala i tradicionalna «pijaca» s zaista raznovrsnom ponudom svih vrsta životinja, ali i hrane i inventara.

Na izložbi je bilo izloženo 172 goluba, što je manje od uobičajenog prijavljivanja golubova u Čepinu, ali je zato odaziv peradara bio izvanredan te je bilo izloženo čak 80 komada peradi u čak 18 pasmina, tako da je sudac imao pune ruke posla. Kunića je bilo 42 komada, a i ptičari su prijavili solidan broj od 54 ptice, tako da je izložba bila vrlo zanimljiva i raznolika. Sudačka ekipa Zbora sudaca Hrvatskog saveza u sastavu, Boris Švitek, Zvonko Belavić, Krešimir Bošković, Krešimir Safundžić, Dinko Kordić i Mirko Bilić dodijelila je 23 šampionske titule golubovima, 7 kunićima, 8 peradi i 15 šampionskih titula pticama.

Vladimir Pavin

Kvalitetnih kunića je zaista bilo

"Stand" sa pticama uljepšao je ambient

Rad sudsca Dinka Kordića

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Prva međuzupanijska i prva međugradska izložbagolubova i ptica

1.specijalna izložba pomeranskih gušana Novska, 9. - 11. siječnja 2004. god.

Sudionici okruglog stola o pomeranskim gušanima

Dana 09. - 11. siječnja 2004. godine u Novskoj je održana 1 međuzupanijska i 1. međugradska izložba golubova i ptica te 1. specijalna izložba pomeranskih gušana. Izložba je održana u sportskoj dvorani Osnovne škole po propozicijama i pravilnicima Hrvatskog saveza uzgajatelja malih životinja, a izložba ptica po pravilniku Hrvatskog ornitološkog saveza. Moglo bi se reći, ustvari tri manifestacije različitog karaktera (izložba golubova, specijalka pomeranskih gušana te izložba ptica), no istoga cilja promidžba i unaprijeđenje te predstavljanje široj javnosti našeg plemenitog hobija: uzgoja malih životinja. Organizator izložbe, Društvo za uzgoj malih životinja grada Novske, zaslužuje pohvalu za vrlo dobre uvijete i organizaciju (u prvom redu za same eksponate, potom izlagatelje, posjetioce, suse). Vrlo dobro osvijetljen prostor, topla dvorana, jedno

etažno postavljeni izlošci golubova, markiran put do izložbe, pregledan i praktičan katalog (potpunog sadržaja i sa ocjenama i nagradama, prigodno ilustriran fotografijama i prikazanim pasmina). No ipak,

moguće je još bolje. Poželjan veći razmak između nizova redova izložaka. Također bi bilo poželjno slijedeći puta široj javnosti predstaviti i preostale dvije grane našeg uzgoja perad i kuniće. Vjerujem da će organizator poraditi i na tome.

Izloženo je 512 golubova te 219 ptica, ukupno 731 izložak uz sudjelovanje 96 izlagača.

U ovoj reportaži ipak ću se najvećim dijelom osvrnuti na 1. specijalnu izložbu golubova pomeranskih gušana., budući da je to ipak bila glavna značajka ove manifestacije.

Organizator je ponukan prisustvom sve većeg broja pomeranskih gušana i izlagatelja ove pasmine na izložbama diljem Hrvatske, a uz podršku samog predsjedništva Hrvatskog saveza, došlo na ideju organiziranja pasminske izložbe, uz održavanje okruglog stola uzgajatelja.

Članovi inicijativnog odbora kluba uzgajatelja pomeranskih gušana Hrvatske

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Pomeranski gušan bijedo crveni srcasti 1:0

Prikazano je 186 pomeranskih gušana iz većeg dijela Hrvatske. Ukupno je sudjelovalo 20 izlagača, a prikazano je 12 varijeteta boja. Još jedna pohvala organizatoru zavidan broj izložaka uz primjereno broj sudionika izlagača! Suđenje je povjerenovo gosp. Željku Herdenu i gosp. Vladimиру Ištvaniću, obojica međunarodni suci iz Virovitice.

Sama svrha 1. pasminskne izložbe ne bi bila potpuna bez održavanja okruglog stola o pomeranskim gušanima, koji je održan u nedjelju. Prisutni su bili svi izlagači, a za pozdraviti je i prisustvo uzgajatelja koji nisu ovom prilikom izlagali na izložbi. Nazočno je bilo 33 izlagača uzgajatelja. Posebno bih naglasio, naravno u pozitivnom smislu, prisustvo suca g. Željka Herdena koji je dobar dio izložbe i ocjenjeno. Bila je to jedinstvena prilika za diskusiju (viđenje golubova, kako suca, tako i izlagača), što je u svakom slučaju u obostranom interesu.

Okrugli stol je otvorio Antun Pelivanović, predsjednik društva Novska, član izvršnog odbora Hrvatskog saveza. Uz pozdrav svim nazočnim, održao

je kratki uvodni govor u kojem je izložio ideju o potrebi i razlozima inicijative za formiranjem pasminskog kluba. Inicijativa je odobrena i pozdravljena od svih prisutnih uzgajatelja. Predloženje i kratki dnevni red:

1. Prijedlog za formiranje inicijativnog odbora kluba
2. Komentar standarda
3. Razno-rasprava

Uz predlaganje i usuglašavanje, jednoglasno je izabran inicijativni odbor u sastavu

Zlatko Preksavec (Novska), Ivica Vrbat (Zagreb), Ilija Blatančić (Sl. Brod), Dragutin Zimić (Zabok), Antun Pelivanović (Novska) Stjepan Tisanić (Zabok), Danijel Belavić (Đakovo), Mirko Liović (Sl. Brod).

Nakon izbora inicijativnog odbora (čiji bi se prvi sastanak trebao održati tijekom ožujka) prešlo se na 2. točku dnevnog reda komentara standarda.

Diskusiju je otvorio gost, sudac Željko Herden, uz komentar standarda kao i komentar viđenja izloženih golubova. U dobroj atmosferi, raspravi se priključio i dobar dio izlagača. U svom izlaganju g. Herden je iznio poхvalu organizatoru na osiguranim uvjetima za rad sudaca. Dao je kratki osvrt o načinu suđenja te osobito naglasio potrebu za edukacijom sudaca specijalista.

Nakon izlaganja g. Herdena, otvorena je konstruktivna rasprava kojoj se priključio dobar dio nazočnih.

Preksavec (Novska): Zahvalio na odzivu izlagačima uzgajateljima iz svih krajeva Hrvatske te

Pomeranski gušan plavo srcasti 1:0

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Dio izložbenog odbora: Ivica Tomljenović, Zlatko Preksavec i Antun Pelivanović,
predsjednik udruge Novska

naglasio da je formiranje pasminskog kluba perspektiva napretka u kvaliteti uzgoja.

Liović (Slavonski Brod): Naglasio da treba osigurati nepristranost sudaca te da bi suci specijalisti trebali biti uzgajatelji pomeranskih gušana.

Vrbat (Zagreb) Dao viđenje stanja uzgoja uz zaključak da se dugogodišnji uzgoj pasmine ne odražava prikazivanjem na izložbama te naglasio potrebu za brojnijim nastupanjem izlaganjem na izložbama, ujedno najavio 2. specijalku na državnoj izložbi u Zagrebu.

Zimić (Zabok) - pohvala organizatoru na uloženom trudu i postignuću velikog broja izloženih pomeranskih gušana.

Tisanić (Zabok) Naglasio potrebu za afirmiranjem i angažiranjem mlađih ljudi u pasminskom klubu.

Blatančić (Sl. Brod) dao viđenje suđenja u smislu potrebe za

podizanjem kriterija kod nagrađivanja golubova.

Kuhinek (Daruvar) pozdravio inicijativu, naveo da 1. specijalna izložba pokazuje potrebe, nedostatke te dobrim dijelom određuje daljnji smjer u radu inicijativnog odbora i

pasminskog kluba.

Belavić (Đakovo) kao međunarodni sudac za golubove smatra da treba postaviti više kriterije za nagrađivanje eksponata na specijalnim izložbama.

Marinov (Zagreb) gost, dopredsjednik Saveza, pozdravio je nazočne, zaželio dobar uzgoj, iznio pohvale organizatoru, također iznio podršku inicijativnom odboru u osnivanju kluba u svrhu podizanja kvalitete ugoja.

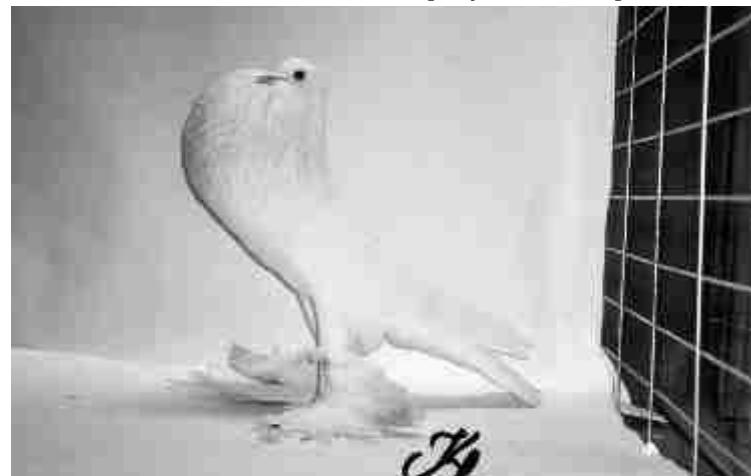
Okrugli stol zaključen je oko 11 sati i 30 min.

Svi nazočni izrazili su zadovoljstvo ovim događajem budući da je ovaj okrugli stol pokazao koliko je otvorenih pitanja, kako u uzgoju, tako i u prikazivanju natjecanju ove plemenite i atraktivne pasmine golubova. Evidentna je i želja svih nazočnih za poboljšanjem kvalitete uzgoja, organiziranim i planskim radom, a put ka tome je svakako formiranje pasminskog kluba.

Rezultati

Šampion izložbe: 97 bodova bugarski bubnjar 1:0 crni, vlasnika Tomislav Barešić, Novska

1.specijalna izložba pomeranskih

Pomeranski gušan bijeli 0:1

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

gušana

-1:0 97, šampion u kategoriji mladih, vlasnik Juraj Lež, Donja Stubica

-1:0 96, šampion u kategoriji starih, vlasnik Ivo Matijević, Novska

-0:1 95, šampion u kategoriji mladih, vlasnik Josip Šmidt, Novska

Novska

-0:1 97, šampion u kategoriji starih, vlasnik ivica Tomljenović, Novska

-Majstor uzgoja kolekcije:
1.Juraj Lež, Donja Stubica, 379 bodova

2.Milan Žalac, Brodski Stupnik, 376 bodova

Ivo Matijević, Novska, 376 bodova

Najuspješniji izlagač (najviše izvanrednih i odličnih ocjena), Dragutin Zimić, Zabok.

Tekst i fotografije
Krešimir Safundžić

Međunarodni dan zaštite životinja Zagreb, 04.10.2003.

Povodom međunarodnog dana zaštite životinja 04. listopada 2003. godine održana je priredba u zagrebačkom Maksimiru.

Petnaestak udruga pod sponzorstvom Ministarstva poljoprivrede i šumarstva bile su organizatori skupa. Jedna od nazočnih udruga bila je i Udruga užgajivača malih životinja «Trešnjevka» Zagreb. Postavili smo stand, a građanima smo predstavili neke od izvornih hrvatskih pasmina: Zagrebačkog prevrtača, sisačkog prevrtača te dalmatinsku zimovku.

Građani su s velikom pozornošću i interesom razgledaval eksponate i raspitivali se o pojedinim pasminama. Time je Udruga «Trešnjevka» svojom nazočnošću doprinijela obilježavanju Dana zaštite životinja.

Milivoj Galeković

Članovi udruge užgajatelja malih životinja Trešnjevka sa svojim eksponatima

85. Nacionalna izložba golubova i peradi Njemačke

Pogled na jednu od šest izložbenih hala

Njemačka je zasigurno jedna od zemalja sa najdužom tradicijom uzgoja malih životinja. U današnje vrijeme to je i zemlja najrazvijenijeg i najbolje organiziranog uzgoja malih životinja. Stoga smo odlučili Vladimir Pavin, Zvonko Sušenka, Milan Bošnjak i ja posjetiti Njemačku saveznu izložbu golubova i peradi.

85. «NATIONALE» održan je 19. - 21. 12. 2003. god. u Sinsheimu, gradu u njemačkoj pokrajini Baden Würtenberg, osamdesetak kilometara udaljenom od Stuttgarta. Grad je inače poznat po muzeju aviona, koji je smješten tik uz autocestu, vidljiv ukoliko putujete autocestom sjeverno od Stuttgart-a (prema Meincheimu, Kölnu, Dortmundu itd.)

«Nationale» - savezna izložba golubova i peradi je izložba duge tradicije (85 godina). Ova izložba ima posebno značenje njemačkim uzgajateljima što se odražava veličinom i kvalitetom. Najveća i po kvaliteti izložbenih eksponata

sigurno prva u Europi. Ukratko, znači li itko i što u kvalitetnom uzgoju svih pasmina, obavezno je prisutan na ovoj izložbi. Potvrda ove tvrdnje sadržana je u slijedećem: 35 000 izložaka, 3 500 izlagača, životinje je ocjenjivalo 250 sudaca, katalog A-4 formata na tristotinjak stranica

U sklopu izložbe održana je 40. savezna izložba mladih uzgajatelja, 19. savezna izložba divlje peradi. Održano je 180 specijalnih, pasminskih izložbi (na kojima su sudili suci specijalisti, vrhunski poznavatelji pasmine. Šest hala Snsheimskog sajma (cca 60 000 m²) bile su u potpunosti ispunjene.

Uz životinje bila je to izložba kompletnog pratećeg sadržaja uzgoja malih životinja (30-tak štandova industrijskih i zlagaca opreme, literature, proizvođača hrane, lijekova, raznih ukrasnih artikala sa motivima malih životinja itd.). Na izložbi smo bili prisutni od otvorenja (petak 19. 12. 03. u 14 h) do zatvaranja (nedjelja 21.12. 03. u 14h). No budući da je izložba bila toliko sadržajna, provedeno vrijeme prošlo je nevjerojatno brzo.

Dakle, po vrstama je bilo prikazano:

- divlja perad - 280 pari

Hrvatska ekipa za vrijeme predaha u Sinsheimu

• AKTUALNO • AKTUALNO • AKTUALNO •

- velika perad 8 170 komada
- patuljaste kokoši 9 400 komada
- golubovi - 12 100 komada

U sklopu savezne izložbe divlje peradi, kao što je već navedeno, bilo je prikazano 280 pari. Za nas posebno interesantan dio izložbe, budući da je ova grana uzgoja kod nas relativno malo zastupljena, kako kod uzgajatelja, tako i na izložbama. Inače do sada nismo ni prisustvovali izložbi ovog tipa. Stoga smo dobili uvid u način izlaganja divlje peradi, a pružila nam se prilika upoznati i sa sistemom ocjenjivanja ovih vrsta. Posebno bih istakao obvezu korištenja termina VRSTA, a ne pasmina (kao kod nas). Naime, ova naizgled sitna terminološka razlika ima ustvari veliki značaj. Pod pojmom vrsta se smatra određena

Životinja koja se može pronaći u divljini, nastala prirodnom evolucijom, bez utjecaja čovjeka. Pasmina, kao termin, označava soj životinje nastao direktnim utjecajem čovjeka. Pasmine su, da pojednostavim, stvorili ljudi u umjetnom uzgoju u kavezima,

Predsjednik SV uzgajivača Ginpeli gosp. Klaus Gebhard, V. Pavin, Günter Stach, Artur Lück

volijerama i sl.

Životinje se izlažu isključivo u parovima, u prostranim i bogato aranžiranim volijerama sa obiljem raznih grmova, bilja, trave, cvijeća. Obilazeći ovaj dio izložbe, jednostavno stječete dojam da ste negdje u prirodi.

Izložba se također opisno ocjenjuje, no opis nije poseban za svaku jedinku, nego je ustvari to opis viđenog para. S posebnim akcentom na harmoniju para. Životinje koje pojedinačno vrlo dobro ili čak odlično izgledaju, a u stvari nisu par, dobivaju znatno

slabije ocijene.

Bili su prikazani: fazani, divlje kokoši, jarebice, prepelice, kamenjarke, divlji golubovi, divlje guske, divlje patke, ronci

Velike peradi bilo je ukupno izloženo 8 200 komada. Od toga 170 pura, 100 komada perlinki, 400 komada gusaka, 2 200 pataka i 5 300 kokošiju.

Ukratko, gotovo sve poznate pasmine. Popularnije pasmine (npr. brame, orpington, australorp..) bile su zastupljene i sa dvije do tri stotine komada. Evidentna je visoka razina kvalitete uzgoja, veliki broj uzgajatelja.

Posebno impresivno su djelovale «patuljaste kokoši». Ukupno 9 400 komada. Također popularnije pasmine zastupljene sa dvije do tri stotine komada primjeraka, uz zastupljenost gotovo svih priznatih boja. Veliki broj pasmina je bio prikazan u vrlo širokoj paleti boja, petnaestak pa i više! O visokoj kvaliteti izložaka ne treba puno pisati, to je jednostavno trebalo vidjeti!

GOLUBOVI su bili zastupljeni sa 12 100 primjeraka. Možda ne toliko impresivna

Gosp. Hermann Stroblmair, predsjednik sekcije za peradarstvo Austrijskog saveza i Krešimir Safundžić prilikom razgledavanja peradi

Divlja plovna perad u aranžiranom dijelu hale - uzorak prirode

brojka, budući smo kod nas na izložbama naučili vidjeti golubove u puno većem omjeru u odnosu na druge grane uzgoja. No unatoč tome, kvaliteta na visokoj razini, jer kao što sam već rekao, svi značajniji uzgajatelji su prisutni na «*Nationale*»

Poseban dio izložbe je bio sa volijerama svih grana uzgoja, ukupno 200 volijera, cca 750 komada životinja. Volijerno su prikazana uzgojna jata. Naravno, svaka prekrasno aranžirana.

Koliko i kuda dalje ide uzgoj pojedinih pasmina, moglo bi se vidjeti u posebnom dijelu izložbe izložbe «novog uzgoja». Tu su predstavljene nove pasmine, kod kojih je priznanje u tijeku. Ili se radilo o nekim pasminama kod kojih su u nastanku već priznate boje, koje nisu bile zastupljene kod dotičnih pasmina.

Dobar dio životinja (cca 20%) bio je na prodaju - cijene navedene u katalogu, a sama prodaja je odlično organizirana preko biroa prodaje. Cijene? znatno veće u odnosu na nama dobro poznate tržnice malih životinja (npr. Wasserburg,

Straubing). No moramo priznati, znatno bolja kvaliteta životinja je na izložbi ovog tipa!

Posebno smo bili ponosni na prisustvo naših, hrvatskih pasmina na ovoj izložbi. U prvom redu su to naši brodski prevrtači, ukupno prikazanih 30 komada. Po prvi puta, nakon priznavanja od strane Europskog saveza, predstavljeni i ocijenjeni kao i svaka druga priznata pasmina! Bilo je to u stvari predstavljanje

priznate pasmine. Također su u velikom broju bile prisutne i dalmatinske zimovke gimplje, ukupno 125 komada, u sklopu spevijalne izložbe njemačkog kluba uzgajatelja golubova gimpli. Važno je napomenuti da je još jednom ostvaren kontakt sa predsjedništvom ovoga kluba. Ovom prilikom je tajnik Hrvatskog saveza Vladimir Pavin uručio zahvalnice našeg saveza njemačkom klubu za donirane golubove. U razgovoru je izražena obostrana želja za nastavkom suradnje

Značaj i utjecaj ove izložbe na uzgoj u Europi je doista velik, budući da je zabilježena posjeta iz gotovo svih europskih zemalja. Moram istaći i to da smo tajnik našeg Saveza Vladimir Pavin i ja osobno (kao predsjednik odbora za peradarstvo) iskoristili boravak na ovoj izložbi i za veliki broj neformalnih susreta sa delegatima i predstvincima zemalja članica Europskog saveza. Također i prisustvo rukovodstva i velikog broja delegata i sudaca europskog saveza dovoljno govori o veličini

Gosp. Stjepan Huljić izlagač brodskih prevrtača i V. Pavin

• AKTUALNO • AKTUALNO • AKTUALNO •

i značaju ove izložbe. Stoga smatram osobno, a isto mišljenje dijeli i ostali sudionici ovog putovanja, da bi u budućnosti se trebalo obavezno posvetiti i masovnijem odlasku naših članova, uzbunjatelja na ovu izložbu.

Na kraju koristim ovu priliku da srdačno zahvalim gospodinu Stjepanu Huljiću i gospodinu Marku Šimičiću na pomoći.

Tekst i fotografije

Krešimir Safundžić

*Gosp. Thomas Läufer, tajnik bamtam kluba
Njemaèke i Krešimir Safundžić*

*Divlja plovna peradu aranžiranom
dijelu hale s vodopadom*

• AKTUALNO • AKTUALNO • AKTUALNO •

Dalmatinske zimovke - Povratak u Domovinu Osijek 05. - 07 12. 2003. god. 12. državna izložba malih životinja Sinsheim 19. - 21 12. 2003. 85 Njemačka nacionalna izložba peradi

V. Pavin i Stjepan Huljić pored volijere sa zimovkama u Osijeku

Na 12. državnu izložbu u Osijeku stigao je poklon Specijalizirane udruge uzgajivača dalmatinskih zimovki iz Njemačke, Hrvatskom savezu. Osam pari bakrenih crnokrilih i jedan par zlatnih crnokrilih zimovki. Dopremili su ih naši prijatelji uzgajivači gosp. Stjepan Huljić i gosp. Herman Blaha. Zašto sada i zašto baš na državnu izložbu ? Pa krenimo redom

Naime prije točno godinu dana prilikom prezentacije hrvatskih pasmina na njemačkoj nacionalnoj izložbi u Dortmundu (prezentacija brodskog prevrtača, sisačkog u bojama koje još nisu priznate u Njemačkoj i po prvi puta zagrebačkog prevrtača), Hrvatski savez imao je svoj «štand» s lijepim brojem propagandnog materijala na kojima se isticala i dalmatinska zimovka kao hrvatska pasmina. Štand je posjetio, zbog nekih privatnih poslova i gospodin Artur Lück, slučajno uzgajivač dalmatinskih zimovki i član

specijalizirane udruge uzgajivača zimovki. Sa zanimanjem i smiješkom je promatrao naš poster, a ja sam mu objašnjavao da je Dalmacija, koja se smatra pradomovinom zimovke u Hrvatskoj i da mi nastojimo proširiti uzgoj, a on je rekao da je i on uzgajivač tih golubova i da zna

odakle potjeću. Kako se naše poznanstvo produbilo, on je ponudio jedan par svojih zimovki, a kako je i član specijalizirane udruge uzgajivača zimovki, vjerojatno je o svom saznanju pričao svojim kolegama u klubu i iz tog se izrodila akcija komletnog kluba, u koju se aktivno uključio i gospodin Klaus Gebhard predsjednik kluba. (Klub ima gotovo 300 članova, a u Njemačkoj ima, prema posljednjim podacima, 948 uzgajivača zimovki, koji u uzgoju imaju 4 906 pari golubova dalmatinskih zimovki!). Kako bi tu akciju dostoјno realizirali i završili, a i dali do znanja njemačkim prijateljima da cijenimo njihov poklon i spremnost na suradnju, zamolio sam prijatelje gosp. Stjepana Huljića i gosp. Hermanna Blaha da golubove dovezu direktno na izložbu za što ćemo pripremiti posebne volijere i cijeloj golubarskoj javnosti pokazati tko

Gosp. Hermann Blaha i V. Pavin

Pored štanda dalmatinskih zimovki

Donatori: Volker Kraft, Ingo Stecker, Klaus Sauter, predsjednik Klaus Gebhard,
Hans Hamberger, Heinrich Schröder, Hubert Büm i Klaus Kuhn

i odakle šalje zimovke. Sve smo to lijepo snimili i nakon četrnaest dana na 85. nacionalnoj izložbi Njemačke u Sinsheimu, sve to pokazali njemačkim prijateljima i objasnili kome i kuda su otišli golubovi. I tu nije kraj. Svim donatorima dalmatinskih zimovki uručio sam zahvalnice Hrvatskog saveza na samoj izložbi, uz njihove izložene golubove i medijski angažman starog znanca i prijatelja, gospodina Güntera Stacha, o čemu ćemo još čitati u nječakim listovima. Upoznavanje sa svim donatorima i predsjednikom kluba, rezultirao je s poklonom još pet komada dalmatinskih zimovki koje se već nalaze u Dalmaciji. A suradnja će se, nadam se, nastaviti. Naime naši uzgajivači dalmatinskih zimovki, pozvani su da slijedeće godine budu gosti na njihovoj specijalnoj izložbi dalmatinskih zimovki, a isto tako predsjednik kluba izrazio je želju da se i u Hrvatskoj osnuje specijalizirana udružba uzgajivača dalmatinskih zimovki, a on je voljan doći na osnivačku skupštinu kao gost. Dakle na nama je sada da poradimo na tome i ostvarimo suradnju koja bi nam zaista koristila u svakom pogledu, a s v a k a k o n a j v i š e s a m o j dalmatinskoj zimovki. Zato uzgajivači, prihvate se uzgoja i rada, jer budućnost naših golubova u vašim je rukama. Dalmatinska zimovka svakako zaslužuje više mesta u našim golubarnicima i na našim izložbama.

Vladimir Pavin

• AKTUALNO • AKTUALNO • AKTUALNO •

Crtica sa održane 12. državne izložbe u Osijeku "Slavonski fruštuk"

U nedjelju, 07. 12. 2003. godine u Osijeku, u hali gdje su bili izloženi kunići i perad, nesalomljivi borci, entuzijasti, poznati uzgajatelji preadi, članovi presjedništva Hrvatskog saveza gosp. Boško Beram iz Belišća i gosp. Zvonko Sušenka iz Čepina, o svom su trošku, upriličili za nazočne izlagače i posjetitelje «slavonski fruštuk» ili kako se već naziva u narodu (marendra, gablec, jauzna, doručak)

U drvenoj «mivački» ponuđeni su svi nazočni domaćim (eko proizvodima) uobičajenim jelovnikom. Onim što su jeli naši stari u ovim krajevima. Tu se našlo sušene slanine, kulena, kobasica, krvavica, čvaraka te kao prilog, crveni luk i u drvenim hrastovim bačvicama kiseljene papričice. Kruh i u narodu izvorni kolači, gužvara s makom i orasima pečeni u krušnoj peći, uz dobro raspoloženje, pošalice i smijeh, svoj doprinos je dala i domaća rakija šljivovica.

Ideja koja je provedena u djelo je vrijedna i za svaku pohvalu
Bravo dečki!

Josip Šimunović

*Organizator i "Slavonskog fruštuka"
imali su pune ruke posla*

• AKTUALNO • AKTUALNO • AKTUALNO •

DESET NAJZASTUPLJENIJIH PASMINA "DRŽAVNE" U OSIJEKU

TOP 10 OSIJEK 2003

1. ENGLESKI VELIKI GUŠAN	10. DALMATINSKA ZIMOVKA
225 kom	65 kom
2. AMERIČKI KING	
177 kom	
3. M A L T E Z E R	
167 kom	
4. BRODSKI PREVRTAČ	
137 kom	
5. SISAČKI PREVRTAČ	
129 kom	
6. PAUNAŠ	
86 kom	
7. POMERANSKI GUŠAN	
76 kom	
8. PERIKER	
72 kom	
9. LISTONOSA	
65 kom	

10. DALMATINSKA ZIMOVKA 65 kom

Brojnost Engleskog Velikog Gušana na našim Državnim izložbama nezaustavljivo raste.

U odnosu na prošlu državnu izložbu u Brodu broj izloženih primjeraka se povećao za 41 kom, te tako još više učvrstio prvo mjesto TOP-a 10.

King se probio na drugo mjesto iako se na prošloj državnoj nije plasirao među prvih deset. Maltezeri sa 167 komada nisu iznenadili s obzirom da je u okviru 12. Državne Izložbe "Osijek 2003" održana specijalka istih. Biti će zanimljivo pratiti sa koliko će primjeraka biti zastupljeni dogodine.

Brodski I Zagrebački prevrtači te

Dalmatinska zimovka zadržali su mjesto u društvu prestižnih te tako dokazali da se nastavlja trend uzgoja te izlaganja hrvatskih pasmina bok uz bok sa najpopularnijim pasminama.

Paunaši, Perikeri te Pomeranski gušani su svoju brojnost povećali za oko dvadesetak primjeraka u odnosu na prošlu godinu što je svakako dobar uvod u specijalke istih koje su pred nama.

Dok je prošle godine u Brodu bilo dovoljno da pasmina bude zastupljena sa 50 komada da bi se uvrstila u "DES PRESTIŽNIH", ove godine je za to trebalo najmanje 65 primjeraka.

Boris Švitek

Izlagaci kingova, članovi King kluba Hrvatske

Portret majstora Osijek 5.-7. prosinca 2003.

Gosp. Hermann Blaha s golubovima prije poletanja

Dvanaestu državnu izložbu u Osijeku posjetio je, s našim dobrim znancem Stipom Huljićem iz Slavonskog Broda, ugledni golubar iz Njemačke gosp. Herman Blaha iz Heiningena. (kod Studgarta) Naime njih dvojica su dovezli na 12. državnu izložbu dalmatinske zimovke koje je Specijalizirani klub njemačkih uzgajivača dalmatinskih zimovki poklonio Hrvatskom savezu te su kao gosti Hrvatskog saveza proveli dva dana u Osijeku.

Ono što impresionira je uspjeh gospodina Hermana u radu i sportskom natjecanju s raznim prevrtačima u Njemačkoj. Kako kaže, život je posvetio golubarstvu, sudac je za sportska natjecanja, prije se bavio uzgojem golubova boje, a posljednjih dvadeset godina se natječe u DFC (njemački klub uzgajivača visokoletača i prevratača) gdje je imao nevjerojatne rezultate sa svim pasminama s kojima se je natjecao. A bilo ih je mnogo kao na primjer:

- libanonski bradati golubovi (vammentauben)
- svrakasti prevrtači (elster purzler)
- turski prevrtači (Turkische Klatsch Tümler)
- birmingenski prevrtači

Gospodin Herman je čak dvadeset puta osvajao titulu majstora Baden Würtenberga s raznim pasminama, a sedam puta je osvajao titulu njemačkog i europskog majstora s rolerima, purzlerima.

Tajna ovog, u Njemačkoj najtrofejnijeg natjecatelja u sportskim disciplinama, je u upornom i svakodnevnom treningu, a kaže, golubovi:

- bez pogovora slušaju komande (iako slobodni, ne polijeću bez njegova znaka)
- greške golubovima nisu dopuštene (neposlušni se izbacuju iz daljnog treninga)
- neposlušnost se kažnjava

Ono što me je posebno obradovalo je njegovo mišljenje o brodskim prevrtačima kao dobrim «purzlerima» koji su po njegovom uvjerenju podložni ovakvom tretmanu i treningu te će već ove 2004. godine pripremiti ih za natjecanje u DFC, a kad

Gosp. Hermann Blaha sa svojim golubovima

Golubovi polijeću na znak uzgajivača

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

takav majstor to tvrdi, a još dva puta sam se sa njim susreo u Njemačkoj i razgovarao o tome, nema razloga da u to sumnjamo. To bi bio novi uzlet i doprinos popularizaciji ovog našeg goluba. Nadajmo se uspjehu i ponovnom dolasku gospodina Hermanna Blaha u Hrvatsku.

Vladimir Pavin

Golubovi čekaju znak gosp. Hermanna

Razgovor s velikim uzgajivačem Austrija, Tulln, 08. -09. studeni. 2003. god.

Početkom studenog 2003. godine u malom gradiću Tullnu, nedaleko Beča, održana je izložba malih životinja u okviru koje je bila organizirana «specijalka» engleskih velikih i patuljastih gušana. Izloženo je bilo 317 velikih i 168 patuljastih engleskih gušana.

Obišavši izložbu, naišao sam na, koga drugog nego, gospodina Franz Schusterom, hrvatskim uzgajivačima dobro poznatog i cijenjenog uzgajivača engleskih gušana. Pošto sam mu prenio pozdrav od gospodina Pavina i još jednom mu se

zahvalio za seminar koji je održao u Zagrebu 26. 10 2003. godine, postavio sam mu i nekoliko pitanja u vezi ove «specijalke»: Gospodine Schuster ?, odmah me prekinuvši, kazao je «ja sam za tebe, kao i za sve golubare »ti» Franz.

Dakle, Franz kakav je odaziv izlagača ove godine ?
Dobar. I kao predsjednik društva uzgajivača engleskih gušana ja sam jako zadovoljan odazivom i brojem prijavljenih golubova. Nedostaje nam samo jedan izlagač.

Kakva je kvaliteta izloženih golubova i što još treba popraviti ? Kod velikih engleskih gušana kvaliteta je izvanredna, izjednačio se kvalitet u bojama, stavu, razlika je samo u finesama. Kod patuljastog gušana se je u posljednje dvije godine puno napredovalo, kako po broju tako i po kvaliteti i blizu smo njemačkoj kvaliteti. Kod patuljastih je još malo problem u ramenima, trebaju biti elegantnija, a i noge također.

Franz, kada usporedimo kvalitetu Austrije, Njemačke i Hrvatske, kako stoje stvari ?

Misljam da su uzgajivači u Austriji i Hrvatskoj vodeći u svijetu.

Franz, kada usporedimo pojedine boje, kako tu stoje stvari ?

Misljam da je Hrvatska najjača u crvenoj i crnoj boji, a i o plavima sam puno čuo, tako da mislim da i plave Hrvatska ima najjače u svijetu.

Franz, govorиш o «svijetu», kakva je situacija u Engleskoj ?

Bio sam u Engleskoj, Švedskoj, Nizozemskoj, Danskoj, sve sam obišao u potrazi za «englezima», ali puno su lošiji.

Franz, kada sam bio kod tebe video sam samo žute engleze, a prije si ih imao u nekoliko boja, zašto ?

Da sada imam samo žute, jer kada bih htio drugu boju, potreban je

Gosp. Franz Schuster i gosp. Zlatko Menges

Objašnjenja su bila zaista detaljna

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

priličan kapital za kvalitetna grla, ali ja sam svaku boju do sada uzgolio do najviše ocjene.

U današnje vrijeme je najbitnija specijalizacija na jednu boju, samo tako se može držati vrh Europe u kvaliteti.

Franz, kakav si uspjeh postigao ovdje na izložbi?

Imao sam najboljeg žutog goluba, najbolju kolekciju engleskih gušana i najveći broj bodova od svih izlagača i osvojio sam «zlatnu ružu grada» po drugi put. Franz, kako si doživio seminar u Zagrebu i gostoprимstvo hrvatskih uzgajivača?

Odlično! Gospodin Holbak je došao po nas na autoput i vratio nas nakon ručka nazad. To je jedinstveno, što sam do sada doživio. Suci na seminaru su bili jako disciplinirani i postavljali su pitanja tako da smo «ngleza»

obradili do najsjajnijih detalja. Posebno me je oduševio gosp. Pavin, koji je u to sve unio jako puno discipline i smirenosti te dalje prenosim ovim putem poruku od gospodina Ursu Freiburghausa predsjednika Europskog saveza, koji je bio kod mene gost tri dana i rekao, citiram «Franz, Hrvatska ima jednog jako dobrog čovjeka u Savezu i rukovodstvu pa sada drugačije gledamo na tu odcijepljenu zemlju Balkana i Hrvatima su putem njega široko otvorena vrata prema Zapadu».

Franz, što bi na kraju poručio Hrvatima i Novome Biltenu Hrvatsko saveza?

Ja sam veliki ljubitelj Hrvata, to moram priznati, jer su napravili jako puno u uzgoju s puno skromnijim sredstvima nego zapadnjaci i cijenim taj ponos. Što

se tiče Pavina, želim mu jako puno uspjeha u budućnosti u koju ne sumnjam i zadivljuje me njegov entuzijazam i znanje njemačkog, a što se tiče Biltena, postavljen je na dobar temelj za budućnost.

Veseli me onaj dan kada će Hrvatska biti primljena u Europsku uniju tako da uzgajivačima iz Hrvatske bude lakše sudjelovati na zapadu, a u čiji veliki uspjeh ne sumnjam, jer ono što sam vido na izložbi u Virovitici, engleske velike gušane i perikere, to ne mogu nikako zaboraviti i bilo bi šteta da zapad to češće ne vidi, jer iz toga se može puno naučiti od Hrvatske.

Franz, velika ti hvala!

Marino Živković

Seminar za suce ocjenjivače engleskih gušana Zagreb, 26. 10. 2003.

Utvrđivanje protokola

Gosp. Marino Živković i gosp. Franz Schuster

Prije početka izložbene sezone, što je već uobičajena, dobra praksa, održavaju se seminari sudaca ocjenjivača za sve grane

uzgoja. Ove godine Hrvatski savez je organizirao i jedan specijalistički seminar za ocjenjivače gušana, prvenstveno

engleskih, kojih je i najviše na našim izložbama, ali su bili ukratko obrađeni i engleski patuljasti i brnski gušani. Seminar

se održao u Zagrebu, u prostorijama Udruge «Zagreb 1925», a seminar je vodio dobro poznati i uvaženi ekspert za engleske gušane gospodin Franz Schuster iz Austrije. Uz stručno i detaljno izlaganje, koje su suci sa primjerenim interesom pratili, razvila se i konstruktivna diskusija, koja je nadajmo se, otklonila sve dileme i nedoumice,

kao i nesporazume pri ocjenjivanju engleskih gušana. Obzirom da je seminar bio dobro posjećen, dobro vođen i u prijateljskom tonu vođene rasprave i diskusija, smatram da je opravdao svrhu i da takovu praksu treba nastaviti, kako bi što spremnije i sa što boljim znanjem, kako sudaca ocjenjivača, tako i izlagača, ušli u izložbenu sezonu i

otklonili nejasnoće i različita tumačenja standarda i načina ocjenjivanja.

Vladimir Pavin

Seminar Europskog saveza Sebnitz, 20. i 21. rujna 2003. god.

Kod organizatora Fritza Schöne-a u dvorištu

Njemački savez uzgajivača malih životinja je, u organizaciji Europskog saveza, 20. i 21. rujna 2003. godine bio domaćin seminara za suce ocjenjivače peradi i golubova. Seminar je održan u Sebnitzu, u Saskoj.

Sudjelovao sam u radu peradarske sekcije, a nazočno je bilo 30 sudionika iz jedanaest zemalja: Nizozemske, Švicarske, Njemačke, Švedske, Francuske, Danske, Austrije, Italije, Luksemburga, Slovačke i Hrvatske. Izostali su predstavnici Mađarske, Belgije, Slovenije, Engleske, Norveške, Španjolske, Rusije, BiH, i Češke.

Nakon pozdravnih riječi i izraza želje za što konstruktivnijim radom domaćina gosp. Fritza Schöne-a, nazočnima se obratio predsjednik peradarske sekcije Europskog saveza gosp. Frank van Oers (nizozemska), koji je uz pozdrav nazočnima kratkim obraćanjem pojasnio smisao održavanja seminara. Ovakvi seminari bi trebali svakako postati redovni., budući da u sklopu Europskog saveza za sada ne postoji zasebna sudačka organizacija, što bi u budućnosti

svakako trebalo biti, - seminari su za sada uglavnom edukativnog karaktera i održavaju se u prvom redu u svrhu usklađivanja kriterija, kao i postizanja što boljih kontakata između zemalja članica. U određenom smislu imaju i značenje godišnje skupštine sudaca zemalja članica Europskog saveza.

Seminar je koncipiran u dva dijela: praktični dio (prikaz određenih pasmina), a u drugom dijelu se razmatrala problematika vezana uz sami ustroj peradarske sekcije. Ovom prilikom održano je predavanje o sljedećim pasminama: vijandota, saska kokoš, saska patka, talijanska kokoš, jokohama.

Predavanje se praktički sastojalo iz ocjenjivanja živilih primjeraka, a predavači su bili eminentni suci (specijalisti za dotične pasmine) zemlje domaćina. U drugom dijelu razmatran je prijedlog pravilnika o europskim izložbama (pasminskim ili određenih grupa pasmina), zatim jedinstvena lista pasmina i boja, predstavljen je rad radne grupe za Internet, rad radne grupe za divlju perad.

Uz sve gore navedeno, seminar je bio i prilika za uspostavljanje kontakata našeg Saveza s predstvincima zemalja članica. Tako smo uspostavili kontakte s Predstvincima Austrijskog saveza gosp. August

Heftbergerom (golubovi) te gosp. Hermanom Stroblmeirom (perad) priznatim međunarodnim sucima, članovima komisija za standarde Europskog saveza. Dogovoren je nastavak suradnje u smislu njihovog gostovanja i suđenja na 13. državoj izložbi u Zagrebu 2005. god.

Biti će to svakako prilika da još

Gosp Fritz Schöne i Krešimir Safundžić

jednom predstavimo rad našeg Saveza, naša dostignuća u uzgoju, a posebno prilika za promociju naših pasmina.

Krešimir Safundžić

Birmingenski prevrtač

Jato Brimingskih prevrtača na stajalicama

Povijest pasmine

Pasmina golubova nastala oko 1900. godine u gradu Birmingenu u Engleskoj. Križanjem ruskog prevrtača-udarača i orijentalnog prevrtača stvorena je nova pasmina sportskih golubova koji se odlikuju visokim i dugim letom te osobinom koja je kod njih najcjenjenija i godinama selekcijom dovedena do savršenstva. Leteći u pravom trenutku ptica pravi seriju brzih prebacivanja u natrag. To se naziva «rolanjem».

Uzgajivači ljubitelji tih nebeskih vragolana prvenstveno uzgajaju te golubove radi njihovih sportskih, letačkih osobina, a manje radi izložbi, tako da danas imamo veliko šarenilo obojenosti, ali zato osobine koje je izgubila većina današnjih prevrtača, kod njih su još u velikoj mjeri izražene.

U Hrvatskoj nažalost svega desetak uzgajivača drži tu pasminu i to uglavnom kao dadilje drugih golubova, jer je birmingenski prevrtač dobar roditelj i jedan par godišnje othrani 10 do 12 mladih koji već

sa 25 dana starosti počinju izlaziti iz golubinjaka.

Ta pasmina golubova u Europi i svijetu jako je raširena i dosta se uzbaja te slovi kao najbolji majstor među svim rollerima i prevrtačima. Postoji puno klubova u Europi i Americi koji se natječu sa svojim golubovima. Za ta natjecanja golubovi se počinju pripremati odmah po odvajanju od svojih roditelja i na poseban

način se dresiraju da se uvijek vraćaju u specijalnu kutiju iz koje se mogu puštati na raznim mjestima.

Treniranje golubova

Najviše pažnje treba obratiti mladim golubovima kada ih odvojimo od roditelja i počinjemo puštati izvan golubinjaka. Prve dane mladi polako izlaze i vrijeme provode sjedeći na krovu golubinjaka upoznavajući se s okolinom. U to vrijeme ne smijemo ih nikako plašiti jer su mladi i plahi. Uplašeni se brzo dižu i uglavnom ostaju izgubljeni. Nakon mjesec dana starosti počinju mitariti i polako letjeti i dizati se u vis, ali još uvijek e prevrću. Nakon mitarenja mladi su već dovoljno ojačali, dobro se orijentiraju i vraćaju u golubinjak. Njihov let sve je viši i duži (oko 1 sat). Tu počinju golubovi u zraku polako «sjedati na rep», to traje oko 3 do 4 dana ako ih redovito puštamo, a peti dan pojedini počinju prevrtati po jedan krug s dubokim propadanjem. Nakon dvadesetak dana svi golubovi već dobro lete, visoko se dižu i

Izletište majstora leta

Birmingenski prevratači u golubarniku

«rolaju» po 3 do 4 kruga bez prekida. Golubove treba puštati svaki dan da lete i to gladne, a kada slete zviždуком ih pozovemo da odmah uđu i nahranimo ih.

Sa starošću od 3 mjeseca i redovitim treniranjem uz kvalitetnu ishranu imamo golubove kojima će se svi diviti kad ih vide u zraku.

U to vrijeme golubovi su snažni, uživaju u letu, dižu se na velike visine da ih jedva možemo pratiti, vrte 5 do 10 krugova sa propadanjem te se brzo vraćaju nazad u jato i čine to ponovno i ponovno. Ako u to vrijem ne puštamo golubove redovito da lete, oni gube kondiciju i samim time i visinu leta što uvijek završava pogubno za najbolje primjerke koji zaneseni svojim vratolomijama na malim visinama udaraju u krovove kuća, krošnje drveća ili samo tlo.

Standard

Spada u IX grupu golbova Golubovi letači. Odlikuje ga srednje krupno, dugoljasto i jako tijelo, živahne oči i temperament kojeg naročito iskazuje u zraku.

Glava je srednje veličine blago zaobljena, oči su svijetle biserne boje, a kod primjeraka u kojih prevladava bijela boja tamne. Oboćnice su tanke bijelo žute boje. Kljun je srednje dužine i debljine svijetlo rožnate boje, kod tamnijih primjeraka pri vrhu tamniji. Nosnice su bijele i slabo razvijene. Vrat je srednje dužine i jačine, prema prsim postupno se širi. Prsa su široka, dobro razvijena i blago zaobljena. Leđa su u blagom padu prema repu. Krila su 1 cm kraća od repa koji je srednje dužine i sastoji se od 12 pera, dobro zatvoren. Perje je čvrsto i jako. Noge su srednje dužine, neoperjane. Boja noktiju odgovara boji kljuna. Broj pretenja je 7.

Uzgajaju se kao jednobojni bijeli, crveni, crni, žuti, srebrni, plavi, plavo-kovani, fakoi, šarenici u svim bojama te prskani. Najviše primjeraka ima s bijelom glavom, bijelim repom, bijelim letnim perima i trbuhom, a ostali dijelovi su u jednoj od temeljnih boja. Češće greške: predugačko ili prekratko tijelo, šiljata glava, meko ili rastresito perje, viseća

krila, crvene oči, operjane noge, predugačke noge.

Poruka

Ovim tekstom želim malo približiti, hrvatskim golubarima koji vole i uživaju u letu svojih ljubimaca, jednu vrlo zanimljivu pasminu golubova. Danas držim stotinjak birmingenskih prevratača i ništa drugo jer ti su me golubovi zadivili svojim sportskim osobinama, ali pored toga svojom osobnošću i ljepotom koja na prvi pogled nije tako djelovala. Svojom raznobojošću pružaju uzgajivaču velike mogućnosti u igranju sa genetikom u pogledu njihovih boja. Svojom plodnošću i brigom o potomstvu, otpornošću na bolesti i loše vremenske uvijete uzor su mnogim sportskim i ukrasnim golubovima.

Poručujem uzgajivačima golubarima da puštaju svoje golubove, da uživaju u njihovom letu.

Priroda ih je podarila tom prekrasnom osobitošću leta u kojoj oni sami najviše uživaju pa im nemojmo to uskraćivati

Mario Filipović

Glavna oboljenja fazana

Najvažniji aspekt uspješnog uzgajanja fazana u kavezima, kao i najvažniji oblik poljoprivrednog gospodarstva domaće stoke je pažnja i briga. Bilo tko može otrčati iz kuće poslije doručka, baciti dvije šake hrane pticama te požuriti na posao. Za dugo vremena to može biti dostatna količina, ali zasigurno ne i kad nastanu problemi.

Kao što i ptice imaju svoj ustaljeni red, tako bi i uzgajivač fazana trebao imati svoj. Tako će fazani koji su inače stidljive, razigrane ali oprezne ptice, postati naviknuti na rutinu i prilagoditi će se na to.

Idealno bi bilo kad bi ista osoba hranila ptice svaki dan da se ne bi došlo do promjena u ponašanju. To se posebno odnosi na zoološke vrtove i ptičje vrtove gdje više ljudi brine za te ptice. Nježno zviždanje ili lagano pričanje kada se približavate kavezu će pticama reći da se «priatelj» približava i tako će spriječiti trenutno panično letenje po kavezu s mogućim posljedicama i štetom.

Glavna oboljenja

Sve poznate i nepoznate bolesti u s p j e š n o su s a v l a d a n e industrijom specijaliziranom za bolesti peradi.

Ovo poglavlje počinje s naglašavanjem potrebe da se bude na oprezu. Nekoliko zaključaka za svaki problem koji se najčešće javlja i kako ih se lako može prepoznati, mogu biti korisni.

Fraza «sada možeš prepoznati» je prikladna jer puno uzgajivača često mora donositi svoje vlastite dijagnoze vjerojatno zato što malo veterinara ima praktičnog znanja kako ptica izgleda i kako se ponaša kada je bolesna, a dijelom i zato jer je uzgajivač rijetko razborit da uhvati pticu i odnese veterinaru. I zaista, više štete nego dobrog se vidi kao rezultat učinjenog ! Kako god bilo, situacija je sada poboljšana. Više veterinara se interesira za ptice i ako uzgajivač može pridonijeti dobroj suradnji s lokalnim veterinarom, mnogo se može postići. Redovne posjete veterinara će se dokazati kao obostrana korist.

Dnevno promatranje ptica je najveća pomoć u donošenju z a k l j u č a k a z a t o č n o dijagnosticiranje. Prije opisivanja nekoliko glavnih oboljenja, vrijedno je brige ako ptica ugine i ako nije sigurno koji je razlog i zbog čega se to dogodilo, promatranje kliničkih znakova koji dovode do uzroka smrti, a onda i pronalaženja uzroka su

najbrži način kako naučiti u budućnosti dijagnosticirati pojedina oboljenja.

Još jedan koristan oblik ustanavljanja dijagnoze je taj da laboratorij može izvršiti analizu izmeta ili kapi bolesne ptice. To najčešće može identificirati teške napade glista, kokcidiozu i nametnika Histomonas koji uzrokuje blackhead. Laboratorij također može izraditi bakteriološku kulturu.

Gliste koje izazivaju zijevanje i ostale liste

Glista, uzročnik koji izaziva bolest zijevanja je savršen problem za početak učenja dijagnosticiranja. Prilično je jednostavno. Jednostanični organizam, *Syngamus trachea*, kao što i znanstveno ime govori je malo opasno stvorene koje se nalazi u ždrijelu fazana. Uzrokuje iritaciju što u ptica rezultira «kašljanjem». Zaražena ptica širom otvara kljun i trese glavom nastojeći riješiti se parazita. Tretman je obično jednostavan. Koriste se odgovarajući sastojci koji su dostupni u lijekovima levamisol, mebendazol i thiabendazol. Ti lijekovi su također prilično zadovoljavajuće i učinkovito sredstvo protiv okruglih glista. Kružne gliste mogu biti u više oblika kolutičave, dlakave... ali one najčešće ne uzrokuju neke ozbiljne probleme odraslim pticama, pogotovo prvih par godina života u njihovom novom kavezu.

Vješt je započeti postupak tretiranja protiv glista dva puta godišnje na temeljnoj osnovi, jednom u veljači prije početka sezone leženja i drugi puta u kolovozu poslije sezone leženja

dok su ptice još mlade. Ako između veljače i kolovoza nastanu problemi, preporučljivo je udvostručiti postupak na četiri puta godišnje, bilo za sve ptice ili samo za pojedine, zaražene. Važna činjenica u borbi protiv parazita, ne samo za *Syngamus*, je kontroliranje higijene. Paraziti postoje u okolišu i mogu zaraziti iste ili ostale ptice. Svaki napor bi trebao spriječiti kruženje parazita: redovitim čišćenjem kaveza, izbacivanjem izmeta i osiguranjem da voda i hrana ne bude pokvarena ili zaražena.

Drugi način preventive na temeljnoj osnovi ili liječenje već zaražene ptice je mjera opreza uporaba sredstva protiv glista u trenutku kad je ptica bolesna, prije bilo kakvog razloga zbog kojeg bi ptica mogla imati vidljiva psihička oštećenja. Razlozi su dvostruki prvo, glista je problem, a drugo, ako i nije problem, problemi s glistama i zaraženom pticom mogu naglo narasti i najbolje bi bilo riješiti se ptice

Blackhead

Jedno od glavnih oboljenja u peradi je bolest blackhead. Ona može biti ozbiljan problem i veliki ubojica fazana. Uzrokovana je jednostaničnim organizmom *histomonas meleagridis* koju prenosi glista Heterakis gallinae. To je bolest posebno raširena kod peradi, a u kavezima koji nikada nisu imali taj problem se može pojaviti jedino unošenjem nove vrste. Liječenje je vrlo jednostavno, koristi se lijek Dimetridazole (Emtryl Premix u hrani i Emtryl Soluble u vodi). Preporučljivo je liječiti sve ptice koje su zaražene ili liječiti sve kao mjeru opreza.

Zbog učestale pojave u peradi, mnoge pilule koje se koriste za liječenje sadrže Emtryl da suzbije trenutni glavni

napad. Nažalost, u SAD-u se dogodilo da je lijek ostao u tijelu ptice i zatim je ptica bila pojedena. Naravno, većina ukrasnih ptica nije bila pojedena, ali šteta koju nanosi lijek je velika. Lijek je dostupan u Kanadi i Meksiku. Jedini lijekovi za američke uzgajivače su furazolidoni ili dimetridazoli, Klinički znakovi blackheada su ptice koje brzo postanu «tužne» i njihov izmet postane zelen ili žut. Zdrav i normalan tamnosmeđi izmet se iz crijeva ispušta u omjeru 1:7.

Kokcidioza

Kokcidioza je vjerojatno najopasnija od svih oboljenja koja napadaju perad i fazane jer može uništiti ptice, pogotovo mlade. Uzrokuje je jednostanični organizam Eimeria, vrsta koja živi u crijevima. Učestalija je na povišenjima izvan kuće gdje su vlažni uvjeti. Može se liječiti korištenjem lijekova sulfanomid, sulfadimidin i sulfakinoksalin. U dnevnom obroku može biti kokcidiosstat koji kontrolira količinu lijeka u sadržaju hrane. Kokcidiosstat se preporučuje u sitnoj hrani (mrvice) za mladu perad, ali nije potreban u obrocima za odrasle životinje, jer je kokcidioza bolest od koje obolijeva mlađa perad.

Važno je spomenuti da je kokcidioza teži oblik enteritisa na koji se također treba obratiti pažnja. Znakovi su opet ptice koje izgledaju «tužno» i koje često ispuštaju veću količinu bjelkastog izmeta. Kao i ranije rečeno, oboljenje se može liječiti sulfonamidom ili amprolijom, ali je najbolje koristiti široki spektar antibiotika, kao ampicilin koji može izlječiti nekoliko ostalih oboljenja, ako se vaša dijagnoza pokaže pogrešnom.

Smrtonosna kuga ili Newcastle

bolest

Newcastle je virusno oboljenje gdje liječenje nije moguće nakon napada. Prenosi se sa ptice na pticu preko izmeta, nosnih izlučevina i ostalih izlučevina koje ispušta zaražena ptica. U mnogim državama je to priznata bolest, drugim riječima, vladina odjeljenja na koje se to odnosi (Ministarstvo poljoprivrede u Velikoj Britaniji) su s time upoznata. U cjelini fazani su zanimljiviji od ostale peradi, ali i osjetljiviji. Prevencija je vrlo jednostavna. Koristi se umrtylveno ili živo cjepivo. Prvo može biti prepisano kao lijek te se uštrcava kao injekcija u nogu ili prsnim mišićem ptice. Mnogo jednostavnije je živo cjepivo Hitehner B1 koje zahtijeva ukapljavanje kapi u oko ptice stare 1 dan. Brzo je i jednostavno za mlade ptice. Može se dati i u vodi za piće. Druga vrsta živog cjepiva La Sota, ne smije se davati pticama mlađim od 3 tjedna. Za stariju perad cijepljenje dva puta godišnje trebalo bi biti dovoljno, ali se ne smije vršiti u sezoni leženja jer može uzneniriti ptice.

Trebalo bi se davati prije ili poslije sezone leženja. U SAD-u, Kanadi i još nekim zemljama službeno su ograničene količine i iskorijenjene metode prevencije zbog nastajanja još nekih zaraznih i smrtonosnih oblika bolesti.

Sinusitis

Još jedno važno oboljenje fazana, posebno mlađih je sinusitis. Prvenstveno napada Brown-Eared (Smeđe ušate) fazane,

Cheer (Vesele) fazane i Monal fazane. Znakovi oboljenja su prilično vidljivi i postoje tri vrste. Jedna je ispuštanje vlažnih izlučevina iz nosnica, a drugi je pojava mjehurića i pjene u kutu oka. Znakovi kroničnih oboljenja su oteklo lice i najčešće se djelomično zna zatvoriti jedno ili oba oka.

Liječenje je jednostavno, korištenjem lijeka Tylosin. Lijek se daje u vodi kako propiše veterinar, a ako se fazan jako zapjeni, pticu treba uhvatiti i nježno joj oprati oko i nosnice pamučnom vatom ili tkaninom. Drugi od spomenutih tretmana uglavnom se ne prepisuje kao tretman liječenja, ali je ipak dokazano učinkovit i ubrzano djeluje.

Osnovno

Puno puta kada je ptica bolesna ne zna se točno kako će reagirati na određeni lijek. Preporučljivo je snabdjeti se onime čime se i veterinar slaže i preporuči, ali bi svaki uzgajivač fazana koji ima više od par fazana trebao imati malu zalihu lijekova koja bi trebala sadržati

-mebendazole ili fenbendazol

protiv glista
-emtryl, dimetridazol ili metronidazole protiv blackhead-a-sulfonamid ili amprolium protiv kokcidioze
-veliku količinu antibiotika protiv sinusitisa

Davanje lijeka

Zlatno je pravilo izbjegavati držanje ptica u rukama ako je to ikako moguće, zbog toga jer većina lijekova je napravljena tako da se stavlja u vodu ili hranu. Kao i prethodno, bilo bi dobro ukloniti sve izvore vode i ako je moguće, ostaviti pticu bez vode 12 do 24 sata. Za lijekove koji se miješaju s hranom, problem je to što nismo sigurni dali prah, za kojeg smo sigurni da odgovara po vlastitoj dijagnozi, zapravo odgovara ptici. Princip je jednak kao i kod liječenja male dijece; probajte hrani učiniti primamljivom i pokušajte izabrati hranu u koju se može staviti prah. Mješavina sjeckastih tvrdo kuhanih jaja s dodatkom kikirikija je često prihvatljiva, osim ako ptica nije jako bolesna.

Vrlo bolesne ptice koje uopće ne žele hranu zahtijevaju brzi tretman liječenja. Najbolja metoda je ubrizgavanje lijeka u mišić, što jedino može izazvati stres. Injekcije su idealni dio raspoložive opreme i bolje su od bilo kojeg lijeka koji je topiv u vodi. Ako je mali volumen tekućine lijeka koji bi se ptici trebao dati, ptici se jednostavno otvoriti kljun i ukapajući se par kapi, ali treba pripaziti i dopustiti ptici da nakon par kapi proguta. Za veću količinu tekućina bi se štrcaljkom trebala nježno ubrizgati u ždrijelo, izbjegavajući da tekućina uđe u pluća. Pomoć veterinaru je preporučljiva, posebno za uzgajivače koji nemaju iskustva.

Ektoparaziti

Postoje vrste parazita koji žive na vanjskim površinama ptice. Prva

od takvih vrsta malih stvorenja je Cnemidocptes koja uzrokuje ljuštenje nogu. Uvlači se i pravi rupu u nozi formirajući hrpe taloga i izbočine i čini nogu vrlo neuglednom. Paraziti se pojavljuju na suhom i topлом; naročito kod tropskih vrsta fazana; Argus fazan, Bornean firebavk fazan s krestom i Palawan paun fazan kod kojih ima toplo skrovište. Najčešće napada kod komunikacije bantam pomajke i mladih, kao i dva ostala nametnika: uš koja živi u perju i parazit koji živi u perju. To su vrlo rašireni paraziti. Na zdravoj ptici se zadržavaju dok ptica perje ne očisti kljunom, a kod bolesne ptice se brzo razmnožavaju i često budu «potpomažući» uzrok smrti. Liječenje nogu koje se ljušte, uši koje žive u perju i manjih nametnika iziskuje potrebu da se ptica uhvati. U slučaju da se ptici počnu ljuštiti noge, jedno i glavno rješenje je tekući parafin koji zaista rješava problem. Najbolji tretman (zakonom dozvoljen) je upotreba gammabenze hexaklorida. Cooper prah protiv ušiju može biti pomiješan s tekućim parafinom i onda također uspješno djeluje. Stara četkica za zube je savršeni aplikator i njome se lagano može utrljati tekućina. Tretman liječenja bi trebao biti

ponovljen nakon sedam dana. Cooper prahom protiv ušiju se također mogu liječiti i uši koje žive u perju. Nanosi se u područje vrata, otvora i ispod krila. Nije dostupan u SAD-u, ali u Sjevernoj Americi prah sadrži pyretrin, rotinom malation pomoću kojih bi se tretman trebao ponavljati svaka dva do tri tjedna.

Svojim fazanoma napravite kutije u kojima će se oni moći odmarati i ako kutiju napunite pijeskom i osušenim aromatiziranim travama, ektoparazita neće biti.

Preventivna medicina

Kod fazana je prevencija bolja nego liječenje. Fazani na koje se vrlo dobro pazi su otporniji na bolesti i manja je vjerojatnost da će se razboljeti. Dobra hrana, dobro upravljanje i moć zapažanja će pomoći da se spriječi oboljenje ili da se reagira već na prvom stupnju i da se poduzme nešto protiv oboljenja. Od velike važnosti je higijena. Većina oboljenja koja traju, odavno su «partneri» ostalim organizmima što naglo može uzrokovati još veće oboljenje ako se kavezni ne čiste i ne dezinficiraju redovito.

Zvonko Sušenka
uzgajatelj ukrasnih fazana

Ploveći spektar

Detalj s plovkama

Po ljepoti plovku karolinku (*Aix sponsa*) mnogi stavljuju na drugo mjesto, odmah iza mandarinke. Postojbina ove plovke je sjeverna Amerika. Mužjak na sebi ima čitav spektar predivnih boja tako ukomponiranih da se nikakvim riječima ne može opisati ljepota ove plovke. Ženke su mnogo siromašnije u pogledu boja od mužjaka, što ne znači da nisu na svoj način lijepе.

Za uzgoj ove plovke najpogodnija je volijera s umjetnim jezercem ili malim bazenom koji će uvijek biti pun vode. Voda je ovim plovkama potrebna prilikom parenja jer se pare isključivo plivajući.

Tijekom svibnja, ponekad čak i u travnju, počinju ležati na jajima. Pošto se u prirodi gnijezde u šupljim deblima na određenoj visini od zemlje, moramo im to omogućiti i u zarobljeništvu. Na drveni stup treba postaviti gnijezdo u obliku kutije s kružnim otvorom na jednoj strani, na visini od 60-90 cm od zemlje.

Da bi se plovke mogle popeti u gnijezda treba postaviti jedan par dasaka od zemlje do otvora na gnijezdu. Da ne bi klizale, potrebno je ukucati poprečne

ljestvice duž daske.

Kutija za gnijezdo treba biti najmanje veličine 30x30x30 cm, a cijela ova konstrukcija treba biti postavljena u neposrednoj blizini vode. Gnijezdo kutiju treba obložiti i vlažnim komadićima kore od drveta.

Izvođenje mladih je slično kao i kod drugih vrsta plovki. Inkubacija traje oko mjesec dana. Čim se mladi izlegnu, majka ih

cijele premaže uljem iz svojih lojnih žlijezda, nakon čega su spremni na napuštanje gnijezda. Ako ih izvede kvočka ili ako se izlegnu pomoću inkubatora, moramo strogo voditi računa da mladi po izlijeganju izvjesno vrijeme ne idu u vodu jer nisu nauljeni i mogli bi se udavati. Mladima u početku treba davati koncentrat pomiješan s kuhanom, sitno sjeckanom koprivom uz dodatak vitamina i minerala. Kasnije treba postupno prelaziti na prekrupu pomiješanu sa zrnastom hranom. Polako treba dodavati sve više zrnaste hrane tako da jednog dana pređu isključivo na raznovrsnu zrnastu hranu. Od zrnja karolinke jedu sve. Osim toga treba im davati i raznu zelenu hranu koprivu, zelenu salatu, maslačak, špinat i dr. Poslastica su im razne bobice, insekti, puževi, crvi brašnari, kišne gliste i mravlja jaja.

Ove plovke s uspjehom uzgajaju naši uzgajivači.

Boško Beram

Bazen uzgajatelja Kazimira Vujevića

Posavskoj kukmači

Oj Posavino lijepa ti si nekoć
bila
Dok se je iz Save voda pila.

Kukmača je tada lijepa koka bila
U selima tvojim svoje gnijezdo
svila

Od davnina stare bake kvalitetu
tvoju znadu
Iz dvorišta svoga one te ne dadu.

Al eto sada su druga vremena
Kraj moderne koke tebi mjesto
nema.

O vrijednosti tvojoj kako stvari
stoje
Da izumrijet ćeš iz Posavine
svoje.

Ali tu se nađe jedna grupa mala
Tebe je za rasplod izabrala.

Pa ćeš opet kvalitetna biti
U dvorištima mnogim svoje
gnijezdo sviti.

Ljepotom svojom svuda se
ponositi
Ti ćeš tako drugim kokama
prkositи.

Josip Bertinovec

Povijest nastanka posavske kukmaste kokoši

Nastala je spontanim uzgojem u selima Gornje Posavine, od Zagreba nizvodno uz rijeku Savu. Uzgajana je kao i sve druge domaće kokoši te tako nije ni selekcionirana, već je polako nestajala sa seoskih dvorišta potisnuta s raznim hibridima. Na sastanku udruge «Mali uzgajivač» u Dugom Selu, trećeg siječnja 1999. godine, grupa uzgajivača dala je inicijativu za očuvanje domaće pasmine kukmaste kokoši. Tako je

osnovana sekcija «Posavska kukmasta kokoš». Tada je radi daljnog uzgoja određeno njeni ime i radni standard kao mjerilo i vodilja za selekciju. Radni standard napravljen je prema jedinkama koje su imali naši članovi, prvenstveno Damir Srdinić iz Dugog Sela, a naboljih od Franje Petkovičeka iz Lupoglava, Puranjska 37. U razgovoru s gospodinom Petkovičecom, koji ima više od sedamdeset godina,

saznali smo da ih je njegova mama uzgajala dok je on bio još dijete i od onda su mu ostale u sjećanju.

Članovi sekcije u vrijeme osnivanja bili su Josip Bertinovec, Damir Srdinić, Ivan Štaba, Zdravko Kozić, Ivan Roginić i Sebastijan Peter. Za predsjednika sekcije izabran je Josip Bertinovec.

Nakon toga počinjemo s prikupljanjem novih grla za uzgoj. Josip bertinovec nabavlja

• PERADARSTVO • PERADARSTVO •

tri koke u Lipovcu Lonjskom kod Ivanić Grada u žutoj boji. Tada smo imali tri boje, Žutu, crvenu i crno šarenu. Nakon toga dolazimo do primjeraka iz sela uz Savu, Rrugvici (kod obitelji Galović, Cindrić, Horvat i Daražić), Oborovu, Preseki (kod obitelji Kolar, Šimunec i Galenić) i Ostrni. U Rrugvici nalazimo grahoraste (Cindrić), crvene, crveno šarene i crno šarene (Galović, Daražić, Horvat). Nakon godinu dana uključuje se u rad sekcije i član udruge Vladimir Jagatić, jer je njegova punica iz sela Štakorovec imala jato kukmasti grahorastih kokoši.

Kao voditelj uzgoja smatram da smo do danas zadržali više od pedeset post o sobina nabavljenih kokoši iz Lupoglava. Pokušano je nabavljanje jedinki iz drugih područja, ali kao voditelj uzgoja, smatram da to nije bilo jako uspješno te sam mišljenja da se moramo držati standarda gdje su u stvari opisane prve jedinke.

Kod ponovnog nabavljanja potrebno bi bilo nabaviti jedinke u Lupoglavi i Rrugvici jer tamo postoje isti primjeri kao u našem opisu. Pronađeni su patuljast primjeri, ali ih treba selekcionirati na čemu smo već

počeli raditi.

Predsjednik sekcije i voditelj uzgoja

Josip Bertinovec

Posavske kukmaste kokoši na izložbama

• PERADARSTVO • PERADARSTVO •

SMOTRA POSAVSKE KUKMASTE KOKOŠI

Dugo Selo 14. rujna 2003. godine.

Prilikom sastanka izvršnog odbora Hrvatskog saveza uzgajatelja malih životinja u Dugom Selu 14.09. 2003. god. održana je i prigodna smotra posavske kukmaste kokoši. Uzgajatelji, članovi udruge i ljubitelji malih životinja «Mali uzgajivač» iz Dugog Sela prikazali su oko stotinjak primjera posavske kukmaste kokoši. Prikazani primjeri bili su raznih boja i uzrasta (odrasle priplodne i mlade životinje). Smotra je svakako bila prilika za stjecanje uvida u fond životinja kojima se raspolaže, kao i prilika za komentar prikazanih životinja te usuglašavanje određenih

stajališta po pitanju općeg izgleda pasmine. Prioritet uzgoja je stavljen na tip i oblik tijela (vidjeti fotografije) te izlučivanje osnovne boje. Također je n a g l a š e n a potreba za sistematskim praćenjem rodoslovja (krvnih linija). Značaj ovoga rada je velik s obzirom na doprinos sveukupnoj genetičkoj različitosti, što je posebno cijenjeno u današnjem vremenu. Naime, genetska različitost izvornih pasmina je osnova i uvjet nastanka i razvoja visokoproduktivnih hibrida. Važnost je prepoznata u svim gospodarski razvijenim zemljama.

Nakon zajedničkog obilaska smotre, nazočnima se obratio gosp. Josip Bertinovec govoreći o samoj ideji stvaranja pasmine kao i početnim koracima u okupljanju matičnih jata te o prvotnom uzgoju.

Predsjednik Saveza, gosp. Večeslav Vostrel, izrazio je u ime svih nazočnih, zadovoljstvo brojem prikazanih primjera te dao punu podršku Udrizi u dalnjem radu, usavršavanju i širenju posavske kukmaste kokoši, budući da je uzgoj hrvatskih pasmina najbolji i najveći reprezent našeg uspjeha u uzgoju

Krešimir Safundžić

TETOVIRANJE KUNIĆA U RH HRVATSKOJ

U svakoj Udrizi za uzgoj malih životinja koja je registrirana u Hrvatskom savezu udrugama uzgajatelja malih životinja vrši se tetoviranje mlađih kunića. Oni se tetoviraju u dobi od 2-5 mjeseci. Tetoviranje obavlja osoba koja obavezno mora imati položen sudački ispit radi poznavanja pasmina kunića. U svakom leglu tetovira se najviše 6 mlađih kunića. Obično se tetoviraju najbolja grla u leglu koja dobivaju rođovnicu te kao takva služe za rasplodni materijal. Kod tetoviranja se koriste kljiješta za tetoviranje sa slovima ili brojkama veličine 9,7 i 5 mm. Veličina slova i brojki ovisi o pasmini koja se tetovira. Bolje je tetovirati kuniće što mlađe jer nakon tetoviranja veličina slova ili brojki se povećava s rastom uha. Samo tetoviranje je jako bolno za svakog kunića jer mu se iglicama probuši uho i u te rupice utiskuje crni tuš koji s vremenom poplavi te oznaka ostaje u

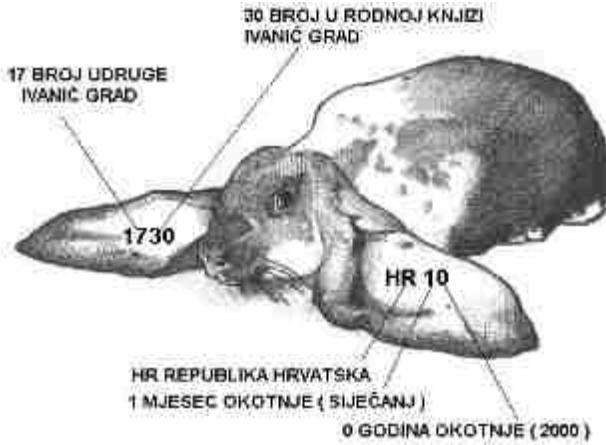
uhu. Kod tetoviranja treba biti jako pažljiv jer u uhu postoji veliki splet krvnih kapilara na koje treba paziti da se ne probuše. Prije svakog tetoviranja treba alkoholom dezinficirati iglice na kliještima, te površinu uha koje se buši. U lijevo uho kunića se tetovira H R a z m a k , m j e s e c okotnje, zadnji broj tekuće godine primjer:

HR 13,a u desno uho kunića se

tetovira BROJ UDRUGE, redni broj u rođnoj knjizi udruge primjer: 1730

Za svako leglo uzgajatelj ispunjava prijavu za tetoviranje iz koje se uzimaju podaci koje matičar upisuje u rođnu knjigu i rođovnicu kunića. U tekućoj godini se tetoviraju kunići koji su okoćeni u periodu od 1 siječnja do 31 kolovoza.

Tomislav Kapitan

KANIBALIZAM

je rijetka pojava koja se javlja kad kunica pojede ili osakati svoje mlade tijekom okotnje ili u prvom tjednu života. Razlozi takvog ponašanja životinja nisu do kraja objašnjeni. Ipak, postoje neke situacije kojima možemo o p r a v d a t i t a k v u okrutnost. Tijekom teške okotnje (veliki mладunci) kod koje se javljaju veliki bolovi i kada ih kunica vuče iz porodajnog kanala, moguće je i nehotično mehaničko ozlijedivanje mладunaca. Radi životinskog nagona za uklanjanjem posteljice nehotično može pojesti i dijelove mладih. Postoje stresne situacije tijekom okotnje:

neočekivani, nepoznati zvukovi u neposrednoj blizini okotnje, lavež psa, uz nemiravanje životinja od strane nepoznatih posjetitelja ili životinja, te dovođenje kunice u situaciju da se osjeća ugrožena ili da brani sebe ili tek okoćene mlade reagira tako da ih proždire ne bi li ih vratila u sebe i tako zaštitila.

U takvim situacijama životinja je

nepredvidiva u svojim reakcijama te joj treba osigurati mirne i sigurne uvjete za okotnju kako bi se u takvim sigurnim uvjetima okotila.

Kunica tijekom okotnje treba obavezno imati dovoljno svježe vode jer izgubi okotnjom veće količine krvi. Nedostatak vode

može biti jedan od uzroka kanibalizma te je potrebno češće davati dovoljne količine svježe vode. Nedostatak vitamina B u ishrani je također mogući uzrok.

Pored nabrojenih razloga koji mogu utjecati na kanibalizam svakako treba spomenuti i genetski faktor. Kunice kojima se to dogodi treba osigurati normalne uvjete, komunicirati s njima, posvetiti više pažnje da osjete sigurnost. Ako poslije svega što je spomenuto izostane normalna okotnja, takvu kunicu treba odstraniti iz rasploda.

Tomislav Kapitan

BOLESTI KUNIĆA

Pojava bolesti kod kunića vezana je uz mnoge čimbenike koji imaju ulogu u zdravlju kod svih domaćih životinja. Način držanja, higijena, klima, hranička sa svim mogućim greskama i nedostacima (kvaliteta hrane, prozračnost kumičarnika)

Bolesti se mogu podijeliti infektivne, zarazne i parazitne. Infektivne bolesti su izazvane bakterijama, virusima i drugim mikroorganizmima. Neke infekcije izazivaju reakcije na mjestu ulaska (usne šupljine, rane na koži, spolnim organima u obliku upalnih i gnojnih procesa), a neke odmah u roku nekoliko sati uzrokuju uginuće.

Infekcije čiji se uzročnici vrlo lako prenose i šire, a uz to imaju veoma negativno djelovanje na organizam nazivamo «zaraznim bolestima»

Zarazne bolesti karakteristične su po prenosivosti s jedne jedinke na drugu, dodirom, a prenosioci mogu biti i miševi i štakori. Do širenja bolesti može doći i zrakom. Težina oboljenja zavisna je o osjetljivosti životinje i njenoj otpornosti. Otpornost organizma uvjetovana je naslijednim

faktorima i načinom držanja i hranjenja.

Uočavanje i otkrivanje bolesti na vrijeme je od velike važnosti kako bi se na vrijeme primijenile pravovaljane mjere liječenja kojima ćemo izbjegći veći gubitak stada.

Bolest se može otkriti po ponašanju i izgledu životinje. Zdrav kunić je pun životne snage, živahan, a krvno mu je sjajno i glatko. Oči su mu sjajne i bistre

bez ikakvog iscjetka, a pokreti tijela su mu lagani i slobodni i svaki iznenadni šum i pokret pobuditi će njegovu pažnju. Iz tjelesnih otvora, to jest nosnica, usta, spolovila i anusa ne smije izlaziti nikakav iscijedak i na njima ne smije biti nikakvih ranica. Mesnatost kunića je pokazatelj njegova zdravlja, a mišići kičmenog stupa moraju biti čvrsti i puni. Bolestan kunić je mlitav, spor i sjedi u kutu kumičarnika bez volje za hranom. Disanje mu je ubrzano i nepravilno kao što mu je i tjelesna temperatura povиšena. Za uočavanje oboljenja potrebno je redovito promatrati kuniće za vrijeme hranjenja i obavljanja poslova u kumičarniku. Dnevna kontrola kunića dobrom uzgajivaču omogуuje da vidi svaki sumnjiv znak oboljenja i da to na vrijeme sprječi. Temeljni pregledi moraju biti redoviti i obuhvaćaju:

-opći dojam: ponašanje kunića, živahnost, ravnodušnost, pijenje vode, uzimanje hrane

-ocjena pojedinih dijelova tijela: oči (dali su mutne, slijepljeni

• KUNIĆARSTVO • KUNIĆARSTVO •

kapci), nos (ima li vodenasti ili gnojni iscijedak, dlaka slijepljena oko nosnica, šmrcanje, kihanje), uši (spuštene, otekle, šuga u ušima)

- krzno (čupavo, ispadanje dlake, pruhata se)
- disanje (nepravilno, hroptanje, krkljanje)
- trbuh (nadut, zatvor ili proljev)
- spolni organi (crvenilo, otekline, iscijedak)

Temeljnim pregledom stječe se praksa i rutina. Što se češće promatra pojedina životinja, lakše se i uočavaju znakovi oboljenja pa se lakše ustanovi o kojoj se bolesti radi. Izvor bolesti može biti i unošenje novih životinja koje nisu bile u karanteni. Neke bolesti mogu nastati i od loše hrane koja ubrzava bolest.

Budući da se pravilnom kontrolom mogu spriječiti gubici, uzgajivači to ne smiju prepustiti slučaju. Nije dovoljno samo pravovaljano liječiti životinju, već pojavu bolesti treba spriječiti pravilnim smještajem, održavanjem higijene u kuničarniku, pravilnom ishranom, održavanjem hranilica i pojilica besprijeckorno čistim, dobrom ventilacijom.

Branko Musić

Fišer

Rasprostranjenost-Sjeverna Tanzanija i južna Kenija
Životni prostor-Obitava u travnatim stepama na visoravnima od 1100 do 1700 metara nadmorske visine.U istočnim dijelovima areala nastanjuje se na pašnjacima gdje rastu osamjena stabla akacije,a na zapadnim kultivirana područja gdje raste drveće baobab.Hrani se s j e m e n j e m

trava,akacije,nedozrelim žitom,osobito prosom i kukuruzom.

Opis-Cjela je zeleno obojena,na krilima i plaštu tamnija,a na trbuhi svijetlija.Gornji dio prsa i okovratnik žute su boje.Čelo,lice i grlo su narančastožuti,a tjeme i z a t i l j a k s u smećkastomaslinasti.Nadrepna pera su blijedoplava,podkrilna pokrivna plava i zelena.Repna

pera su zelena sa širokom crnom prugom,u korjenu obilježena žutom mrljom,a na samom završetku repa plavičasta.Oko smedih očiju vrlo je markantan bijeli kolut neoperjane kože.Kljun je crven,a noge bijedo sive.Mlade ptice nisu tako intenzivno obojene kao odrasle,osobito na glavi.Gornja čeljust kljuna u korjenu im je crno obojena.

• PTICE • PTICE • PTICE • PTICE •

Težina: M 49 g Ž 53 g

Osobitost i uzgoj:Sve što je napisano o uzgoju njezinih ružičastogrlih (*A.roseicollis*) i crnoglavih (*A.personata*) srodnica je istovremeno i za nju.U usporedbi sa crnoglavom dražesnom papigom možemo reći da je miroljubiva i nekako ljupka,premda i među njima,ako se drže zajedno u volijeri,izbjiju male svađe,no bez kobnih završetaka.Ženke ove vrste ne

Rasprostranjenost-Sjeverna Tanzanija i južna Kenija
Životni prostor-Obitava u travnatim stepama na visoravnima od 1100 do 1700 metara nadmorske visine.U istočnim dijelovima areala nastanjuje se na pašnjacima gdje rastu osamjena stabla akacije,a na zapadnim kultivirana područja gdje raste drveće baobab.Hrani se sjenjem i trave,akacije,nedozrelim žitom,osobito prosom i kukuruzom.

Opis-Cjela je zeleno obojena,na krilima i plaštu tamnija,a na trbuhi svijetlija.Gornji dio prsa i okovratnik žute su boje.Čelo,lice i grlo su narančastožuti,a tjeme i zatilj su smeđkastomaslinasti.Nadrepna pera su bijedoplava,podkrilna pokrivačna plava i zelena.Repna pera su zelena sa širokom crnom prugom,u korjenu obilježena žutom mrljom,a na samom završetku repa plavičasta.Oko smeđih očiju vrlo je markantan bijeli kolut neoperjane kože.Kljun je crven,a noge bijedo sive.Mlade ptice nisu tako intenzivno obojene kao odrasle,osobito na glavi.Gornja čeljust kljuna u korjenu im je crno obojena.

Dužina:15 cm

Uzgoj i prehrana agapornisa

Agaporinci su Psittacidi (papige) malog stasa, koji se sve više učvršćuju među talijanskim uzgajateljima zbog ljepote perja, simpatičnosti, ali više od svega zbog relativne lakoće kojom se reproduciraju u zatočeništvu, iako zahtijevaju posebne njegu. Iako podnose niske temperature, savjetuje se držati ih i uzgajati u zatvorenom prostoru umjesto u krletki na otvorenom. Uzgojna prostorija mora biti prozračna, kako osvijetljena, uz direktnu prisutnost sunčane svjetlosti barem nekoliko sati na dan, s točnom vlažnošću i s mogućnošću zagrijavanja kada je potrebno.

Za vrijeme perioda mirovanja poželjna je temperatura od oko 12°C i 70 %-tina vlažnost zraka, dok za vrijeme reproduktivnog perioda temperatura se mora popeti na 18°C.

Ako bi temperatura morala biti viša i vlažnost pala na 50% (ljeti se to često može dogoditi), tada je potrebno koristiti humidifikatore (navlaživače).

Ponekad se također može dogoditi i da se temperatura kreće oko 15°C, što je optimalna vrijednost, ali da vlažnost bude vrlo visoka i dosegne čak 90-100 %.

U ovom se slučaju savjetuje rashladiti prostoriju makar nekoliko sati na dan u nastojanju da se smanji vlažnost; za što se može koristiti električni radijator na ulje koji ne uzvitlava prašinu kao što to, međutim, rade pećice na trenje ili na topli zrak. Ali, pređimo sada na prehranu. Agapornisi su ptice male veličine ali koje jedu dosta u odnosu na svoju težinu.

Osim toga imaju vrlo osobne ukuse koje mogu promijeniti

tijekom godine.

Može se također zapaziti da primjeri iz svih uzgajalitša vole međusobno različita jela čineći sastavljanje standardne prehrane dosta teškim.

Također i količina pojedenog jela varira prema godišnjem razdoblju. Za vrijeme zime, kada su dani jako kratki, savjetuje se proizvesti trajanje svjetlosti do barem 12 sati kako bi se omogućilo primjercima da dovoljno jedu; ako su zatim agopornisi u punoj reprodukciji, tada se sati svjetlosti moraju povećati na barem 14. Osim količine potrebna je također i kakvoća, a nadasve različitost. Nažalost, pticama se u zatočeništvu ne uspijeva davati jelo koje mogu naći u prirodi, ali se može nastojati izići im u susret sa što je moguće raznolikojem prehranom.

Budući da su u biti zrnojedi, potrbno im je 50% sjemenja bogatih ugljikohidratima, kao što su proso svih tipova, zob, pšenica i ostali, te i sjemenje bogato mastima, kao što su sjemenke suncokreta i konoplje. Osim toga potrebne su im životinjske bjelančevine, mineralne soli i vitamini.

Ali, iako im pružimo vrlo raznoliku prehranu, može se dogoditi da se ptice hrane samo sjemenjem koje vole, da bi zatim imali više ili manje teške smetnje. Ako najviše vole masno sjemenje, mogu se dugotrajnim hrajanjem manifestirati problemi s jetrima, problemi koji mogu nastati ako jedu i previše bjelančevina. U ovim slučajevima se savjetuje reducirati ova jela iz prehrane. Među smetnjama koje postaju očite pogrešnom prehranom možda je najčešća poteškoča

reprodukcije i zato, ako želimo imati gnijezda puna zdravih i jakih mladih, moramo zabilježiti u kojem jelu najviše uživaju nastojeći ih prilagoditi u slučaju očitih anomalija.

Naravno, ovaj proces treba izvoditi polagano da bi se omogućilo pticama priviknuti se na novu prehranu, ali to treba učiniti, ako se ne želi izgubiti koji primjerak.

Evo sada jedne prehrane koja se može koristiti za uzgajanje agapornisa na zdrav način:

- smjesa sastavljena od 90 % prosa i ljuštene zobi i 10 % sjemena suncokreta

- smjesa naklijalog sjemenja sastavljena od 40 % prosa, 40 % ljuštene zobi i 20% sjemena suncokreta,

- zeleniš i voće kao što su jabuke i kruške

- mješanica sastavljena iz suhog dvopeka, sojina brašna, starog kruha, nemasnii svježi sir, obrano mljeko u prahu, mineralne soli, vitamini i 25% tvrdo kuhanog jaja, sve dobro izmiješano i navlaženo naribonom mrkvom ili keljem. Ovakva prehrana se daje svakoga dana osim jajne mješanice koju se daje svakog dana samo kada uzgajaju leglo, inače svakog drugog dana. Smjesa sjemenja se može sastojati i iz sljedećeg:

- 50 % bijelog, žutog i crvenog proса i oljuštene zobi

- 50% proса, zobi, pšenice i naklijalih sjemenki suncokreta. Zato se nadamo da smo ovim napomenama dali poneki koristan savjet onima koji se po prvi puta približavaju ovim simpatičnim psittacidima, koji mogu nam dati mnogo zadovoljstva

Ivica Pleskalt

Oglas

KUPNJA - PRODAJA

POSEBNA PONUDA HRVATSKIH IZVORNIH PASMINA MALIH ŽIVOTINJA

kokoš hrvatica, dravska guska, veliki bijelojaljeni kunić, golub međimurska lastavica, mali međimurski pas, hrvatski ovčar

Uzgajalište «Novi Zrin» Brodarska 27
40328 Donja Dubrava, tel: 040-688-809
e-mail novizrin@donjadubrava.com

Perzijske rolere 3 para bijelih i 3 para špricanih, orientalne rolere u žutoj boji i makedonske duneke, original iz Makedonije, radi bolesti prodajem.
Oreški Franjo, Braće Radića 31 nedelišće, tel: 091 540 0276.

Prodajem piliće i jaja svijetle brame i zlatne i grahoraste talijanke,
tel 098 516 962. Mareković

Prodajem golubove engleske tiplere sport sa rezultatima i bez i standard, francuske mondene, kuniće novozelandske bijele i perad jarebičastu talijanku u zlatnoj boji. Slavko Gillinger ul. Gorjani 141, 32281 Ivankovo, tel: 032 379 112, mob: 098 919 1699. Član udruge «Slavuj» Vinkovci.

Prodajem pomeranske gušane.
Ivica Tomljenović
Jazavica 156, 44330 Novska, tel: 044 605 006

Prodajem pomeranske gušane.
Zlatko Preksavec, Ruđera Boškovića 2, 44330 Novska, tel: 044 600 599.

Prodajem pomeranske gušane u svim bojama.
Ivo Matijević
Radnička 80, 44330 Novska, tel: 044 600 710.

Prodajem papigice tigrice.
Damir Horvat, Osječka 67, 44 330 Novska.

Prodajem papigice tigrice tijekom cijele godine.
Vesna Đukić-Ferenc, Posavska 3, 44330 Novska, tel: 044 601 338

Prodajem 17 vrsta papagaja tijekom cijele godine.
Ivan Moguš, A. Mihanovića 8, 44330 Novska, tel: 044 600 068.

Prodajem engleske gušane, 4 para crnih, 2 para plavih 1 par žutih.
Zlatko Menges, I.B.Mažuranić 23, 32000 Vukovar, tel. 032 410 562
Mob. 098 253 212

Prodajem mladu perad rase New Hemşir,pilenke starosti 3 mjeseca kao i roditelje-uvoz Slovenija,2002 godište.Šampioni Slovenije za 2002. godinu.
Također prodajem Američke Kingove-jedan par bijelih i jedan par u boji,vrhonske kvalitete.
Toplak Julije 40305 Puščine, Čakovečka 44b tel:040-895-354 mob:0989062204

e-mail:julije.toplak@ck.hinet.hr
Prodajem orijaške šarce
Tel: 031 351 123

Prodajem teksane, tel: 052 874 194; 091 1874194
Đino jelenić M. Vlašić Ilirk 52223 Raša

Prodajem arapske bubnjare bijele, altenburške bubnjare žute-fako, staronjemačke štitaste galebiče, berlinske kratke golubove i budimpeštanske kratkokljune golubove. Ivan Marinov, Zvonimirova 22, 10410 Velika Gorica, tel: 01 621 6865, mob: 091 781 4610.

Prodajem buharske bubnjare u svim bojama.Tomislav Barešić, brestače 3, 44330 Novska, tel: 044 613 091.

Prodajem pomeranske gušane u svim bojama. Antun Pelivanović, Kralja Zvonimira 15, 44330 Novska. Tel: 044 600 669.

Prodajem pomeranske gušane bijele i crne. Zlatko Preksavec 44330 Novska

Prodajem perad: australorp veliki- matično jato, golubove: norvič gušane, vorburger gušane, francuske mondene. Ivica žulj, Savska 32, 31400 Đakovo, mob: 091 593 1777.

Prodajem arapske bubnjare u bojama. Milivoj Galeković Zagreb, tel: 01 6116 161, mob: 098 73 5510

Prodajem perikere u svim bojama, brnske gušane crvene, plave, bijele i lepezane. Vladimir Pavlin, Tel 031 632 669 .Donji Miholjac.

Zecolike kuniće prodajem, rasplodni materijal iz uvoza. Branko Mušić, Krstova 13, 31000 Osijek, Mob: 091/503-31-87

Prodajem plave brnske gušane i engleske patuljaste gušane u crvenoj i bijeloj boji.
Urbanić Darko, M. Gupca 16 Tiborjanci tel: 031 690 007

Proizvodim i prodajem inkubatore. Garancija 6 mjeseci. Probni rad 30 dana. Garantirani 80 % valjenja. Tel: 031 290 207

Prodajem norvič gušane u crvenoj boji, matično jato. Petnarić Vlado, Valpovo Tel: 031 650 046

Prodajem crne i crno-špricane perikere. Antolović Drago. K. D. Zvonimira 54 Belišće Tel: 031 664 346

Uzgajalište «Novi Zrin»
Brodarska 27
40328 Donja Dubrava
tel: 040-688-809
e-mail novizrin@donjadubrava.com